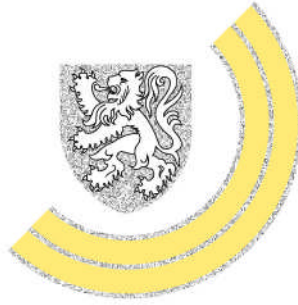

C275 – WEL19

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

6 juni 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Greet Van Linter tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de preciaire situatie van het palliatief dagcentrum te Wemmel	1
Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de opvang van niet-begeleide minderjarigen	
Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de opvang en begeleiding van niet-begeleide buitenlandse minderjarigen	
Vraag om uitleg van de heer Rudi Daems tot Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de opvang van niet-begeleide buitenlandse minderjarigen in de bijzondere jeugdbijstand	
Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de niet-begeleide buitenlandse minderjarigen	2
Vraag om uitleg van mevrouw Greet Van Linter tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de uitbreiding van de Nederlandstalige buitenschoolse kinderopvang in Brussel en de nodige aandacht hierbij voor éénoudergezinnen	11
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Jans tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de verdeling van de RVT-bedden over de verschillende provincies	13
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borght tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de bijdragen voor kraamhulp	16
Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de begeleiding en dienstverlening in de gevangenissen, rekening houdend met de overbevolking ervan	17
Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het KCE-rapport over diabeteszorg en de nood aan nieuwe preventiestrategieën	21
Vraag om uitleg van de heer Tom Dehaene tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over kraamzorg	24
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borght tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het tewerkstellen van familieleden als assistent in het kader van het persoonsgebonden assistentiebudget (PAB)	26

Voorzitter: de heer Luc Martens

Vraag om uitleg van mevrouw Greet Van Linter tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de preciaire situatie van het palliatief dagcentrum te Wemmel

De voorzitter: Mevrouw Van Linter heeft het woord.

Mevrouw Greet Van Linter: Palliatieve zorg gaat over de actieve totaalzorg van patiënten die ongeneeslijk ziek zijn. Maandenlange gespecialiseerde begeleiding kost geld. De zorg voor de totale mens staat centraal, maar er is ook aandacht voor het vervangen van een thuissituatie en palliatieve zorg in dagcentra zoals het dagcentrum Topaz in Wemmel. Dat centrum bestaat sinds 1997 en wordt sinds 2000 erkend door de VGC in het kader van de thuisgezondheidszorg.

Topaz ondersteunt de palliatieve thuiszorg. Sinds eind september 2000 loopt er een operationele experimentele conventie met het Riziv voor 3 jaar. In navolging van Topaz heeft het Riziv met 10 andere dagcentra gelijkwaardige overeenkomsten gesloten. De conventie liep eind december 2005 af. Federaal minister van Volksgezondheid Demotte besliste het experiment niet te verlengen. Hij schuift het door naar de regio's, ondanks de aanbevelingen van de federale evaluatiecel palliatieve zorg. De hoofdreden hiervoor was de lage bezettingsgraad. Inmiddels werd voorzien in een overgangsmaatregel.

Staatssecretaris Grouwels erkent de waarde van Topaz. Het centrum beantwoordt aan de behoefte van een doelgroep waarvoor in Brussel geen alternatieve Nederlandstalige opvang bestaat. De mantelzorg is in stedelijke gebieden veel beperkter dan in landelijke gebieden. Zo'n centrum beantwoordt in Brussel wel degelijk aan een reële behoefte. Topaz haalt een gemiddelde bezetting van 12 tot 20 mensen per dag. Volgens staatssecretaris Grouwels kan de VGC onmogelijk de totale subsidie op zich nemen. De federale overheid moet haar verantwoordelijkheid nemen. Aan minister Demotte werd uitdrukkelijk gevraagd de nodige maatregelen te nemen om de verdere subsidie te verzekeren, maar hij schuift dat dus door naar de regio's. Mevrouw Grouwels zegt dat indien de federale overheid stopt met de toelagen, de VGC ook niet meer volgt.

Mevrouw de minister, u bevestigde in de VGC op 6 juli 2005 dat u het dagcentrum Topaz zult betoelagen indien

de federale subsidie stopt op 31 december 2005. Sindsdien komt er echter weinig schot in de zaak en zit het centrum nog steeds zonder zekerheid. Momenteel is er 250.000 euro beloofd voor de 5 dagcentra in Vlaanderen. Dat komt neer op 50.000 euro per centrum.

Professor Distelmans van het centrum te Wemmel beweert in een krantenartikel van 13 april dat dit ontoereikend is voor de werking. De centra zouden het geld ook nog niet hebben gezien, hoewel er een mondeling akkoord zou zijn tussen minister Demotte en uzelf over de overheveling van de middelen. Het palliatief centrum overleeft dus bij de gratie van het AZ-VUB en dankzij een eenmalige subsidie van 50.000 euro.

Mevrouw de minister, hebt u hierover recent overleg gehad met minister Demotte? Zo ja, met welke resultaten? Kunt u de persberichten bevestigen? Werden tot op heden de beloofde middelen niet aangereikt? Welke concrete maatregelen nam u om het voortbestaan van dit centrum te garanderen, gezien de enorme waarde die het heeft voor de Brusselse Vlamingen en gezien het gebrek aan Nederlandstalige palliatieve zorg in Brussel? Bent u bereid structurele ondersteuning vanuit Vlaanderen te bieden in de toekomst?

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Ik sluit me aan bij de bezorgdheid van de vraagsteller, maar wil toch extra onderstrepen dat het mede dankzij de Vlaamse Regering en minister Vervotte is, dat we erin geslaagd zijn om twaalf voltijdse equivalenten naar Vlaanderen te halen. Zo kunnen we de dagcentra wat extra middelen geven en het voortbestaan tijdelijk garanderen.

Een aantal partners van het federale niveau zouden het akkoord nog niet hebben getekend. Zolang dat niet is gebeurd, zijn de middelen niet beschikbaar. Dat is betreuenswaardig. Minister Demotte schuift het op de lange baan, en ook dat is betreuenswaardig. Mevrouw de minister, ik heb vernomen dat in het evaluatierapport stond dat de bezettingsgraden van die centra vrij laag waren, maar zijn toegenomen. Zijn daarover cijfers beschikbaar?

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Dat is hier al verschillende keren aan bod gekomen en ik zal het niet steeds herhalen. Er is inderdaad overleg geweest. De laatste verga-

dering was een interkabinettenwerkgroep palliatieve dagcentra op 22 februari 2006. Het enige waar we vandaag op wachten is het KB dat van het Riziv moet worden opgemaakt. We hebben dat nodig om de middelen te kunnen toewijzen.

We hadden eerder al gezorgd voor een decretale basis, zodat de Vlaamse Gemeenschap deze palliatieve dagcentra kon erkennen. Ze zijn erkend van 1 januari 2006 tot 31 december 2006 via het decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2006. Daarna zullen we voor een andere oplossing zorgen.

We zijn dus afhankelijk van de federale regering. Die heeft het noodzakelijke KB nog steeds niet genomen. Vlaanderen heeft aangedrongen op voorschotten, vermits de diensten en de Vlaamse Gemeenschap geen schuld hebben aan de situatie. We hebben in dat verband echter nog geen positief antwoord gekregen. We kijken allemaal hoopvol uit naar dat KB.

We hebben met de palliatieve dagcentra al regelmatig rond de tafel gezeten. We hebben een aantal afspraken gemaakt over de bezettingsgraad. We hebben gezegd dat we bereid zijn om de 12 supplementaire RVT-equivalenten ter beschikking te stellen, mits een tegenprestatie van de Vlaamse palliatieve dagcentra van in het totaal 4000 dagopnames.

Er was dus een lage bezettingsgraad. We hebben met de dagcentra vergaderd over een realistische bezettingsgraad. We hebben bovendien gesprekken gevoerd om tot een gemeenschappelijk en een uniform registratiepakket te komen. De dagcentra hadden immers erg verschillende bezettingsgraden.

Het nieuwe registratiepakket zal gedurende een aantal maanden worden toegepast. We zullen dan beschikken over aanvullende en vergelijkbare informatie die we zullen integreren in de visie over palliatieve zorg.

De voorzitter: Mevrouw Van Linter heeft het woord.

Mevrouw Greet Van Linter: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord, ook al stelt het me maar gedeeltelijk gerust. Het behoud van deze centra is een meerwaarde in het licht van de levenskwaliteit van terminale patiënten. Ik ben ervan overtuigd dat u het daarmee eens bent.

We moeten wachten op het KB van de federale overheid. Het is duidelijk dat minister Demotte een andere aanpak heeft. Ook over de Riziv-voorschotten is er nog geen duidelijkheid. Er kan dus niet veel concreets aan de

mensen op het terrein worden meegedeeld. Ik zal deze kwestie blijven opvolgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de opvang van niet-begeleide minderjarigen

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de opvang en begeleiding van niet-begeleide buitenlandse minderjarigen

Vraag om uitleg van de heer Rudi Daems tot Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de opvang van niet-begeleide buitenlandse minderjarigen in de bijzondere jeugdbijstand

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de niet-begeleide buitenlandse minderjarigen

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mevrouw de minister, ik vermoed dat er vandaag toevallig vier vragen over hetzelfde onderwerp zijn, al zal de aanleiding ervan wel uw dienstnota geweest zijn over de opvang van niet-begeleide buitenlandse minderjarigen. Die dienstnota werd uitgevaardigd op 21 maart 2006 en heeft voor wenkbrauwgefrons en tandengeknars gezorgd in de sector.

Uit de nota blijkt immers dat de hulpverlening voor buitenlandse niet-begeleide minderjarigen wordt beperkt tot de categoriale initiatieven die specifiek instaan voor de opvang van de doelgroep, namelijk Het Huis in Aalst, Minor Ndako in Brussel, Begeleid Zelfstandig Wonen Joba en Joba De Hand.

Ik wil eerst een bedenking van morele aard maken. Ik vraag me af waarom deze jongeren anders moeten worden behandeld dan jongeren die op basis van een problematische opvoedingssituatie wel toegang krijgen tot het volledige aanbod van de bijzondere jeugdbijstand. Waarom moet er een opdeling worden gemaakt op basis van het verblijfstatuut van jongeren? De ex-

pertencommissie die op vraag van uw kabinet werd opgericht binnen de Interdepartementale Commissie Etnisch Culturele Minderheden, heeft uitdrukkelijk gevraagd om dit onderscheid op te heffen. Naast de morele bezwaren is het overigens maar de vraag of dit onderscheid wel rechtmatig is.

Even belangrijk zijn ook de inhoudelijke en praktische gevolgen van de dienstnota. Op het ogenblik dat de jeugdhulpverlening naar een meer integrale benadering evolueert, wordt hier wel een bijzonder ongelukkig signaal gegeven. Het is uiteraard niet verkeerd om de instroom van jongeren en dus ook van buitenlandse niet-begeleide minderjarige jongeren, via het categoriaal aanbod te laten verlopen, maar er moet een doorstroom mogelijk zijn naar de erkende niet-categoriale initiatieven. Deze doorstroom of vervolgpvang is nodig omdat noch de werkwijze, noch de infrastructuur van de eerste categoriale opvang geschikt is voor een langdurig verblijf. Bovendien bestaat bij de werkingen van de erkende niet-categoriale initiatieven de bereidheid om ook deze jongeren de gepaste hulp en begeleiding te bieden.

Indien de dienstnota niet wordt herzien, zal dat bovendien tot gevolg hebben dat de plaatsen binnen de categoriale opvang langer bezet blijven door jongeren die nergens anders heen kunnen. Dat zal dan weer gevolgen hebben op de instroom van nieuwe jongeren. Ik beseef wel dat dat een algemene problematiek is binnen welzijnsinitiatieven, maar op deze manier komt er toch een scherper kantje aan. Het lijkt me duidelijk dat de dienstnota ingaat tegen het gezond verstand en tegen de opvattingen en de werkwijze die in de bijzondere jeugdbijstand gangbaar zijn.

Waarom hebt u beslist om niet-begeleide minderjarige jongeren te onderscheiden van andere jongeren op basis van hun verblijfsstatuut, in tegenstelling tot de aanbevelingen van de expertencommissie? Wat wilt u daarmee bereiken? Denkt u dat het verblijfsstatuut een rechtmatig criterium is om buitenlandse niet-begeleide minderjarige jongeren de toegang tot de erkende niet-categoriale initiatieven van de Bijzondere Jeugdzorg te ontzeggen? Ik weet wel dat u met uitzonderingen werkt, maar de vraag blijft hoeveel gevallen onder de algemene regel vallen.

Hebt u met de sector overlegd vooraleer de dienstnota is uitgevaardigd? Als dat niet het geval is, is dat dan nadien gebeurd, eventueel na een reactie van de sector zelf? De hamvraag is: houdt u vast aan uw beslissing om niet-begeleide buitenlandse minderjarige jongeren anders te behandelen dan andere jongeren die zich op ons grondgebied bevinden? Het zal duidelijk zijn dat ik het met die beslissing moeilijk heb.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik zal de uiteenzetting van de heer

Gatz niet herhalen. De dienstnota roept vragen op. Ik begrijp de bekommernis dat in de Bijzondere Jeugdzorg de voorzieningen niet mogen dichtslibben. Toch wil ik hier even tussenkomen, me inspirerend op wat kinderrechtencommissaris Vandekerckhove in een brief aan de commissieleden schreef: 'De toeleiding van niet-begeleide minderjarigen in de bijzondere jeugdbijstand gebeurt voortaan uitsluitend binnen het categoriale hulpaanbod. De vervolghulpverlening binnen de Bijzondere Jeugdbijstand kan enkel in uitzonderlijke omstandigheden'. Het gaat dan over de herindicatiestelling. Ze is verbaasd over deze beslissing. Ze schrijft: 'Tot mijn verbazing lees ik ook dat het niet-begeleid minderjarig zijn op zich geen problematische opvoedingssituatie hoeft te zijn.' Mevrouw Vandekerckhove besluit dat deze beleidsbeslissing ervoor zorgt dat het reguliere aanbod van de Bijzondere Jeugdbijstand voor de niet-begeleide minderjarigen wordt beperkt.

Ik leg u mijn vragen voor. Is het de bedoeling om het reguliere aanbod van de Bijzondere Jeugdbijstand voor de niet-begeleide buitenlandse minderjarigen te beperken? Zo ja, op basis van welke criteria gebeurt dat? Zo nee, welke inspanningen worden er dan geleverd? Waarom legt u het advies van de experts naast u neer? De commissie bepleit een inclusief beleid, met een categoriale aanpak waar nodig, maar toch zo veel mogelijk het gebruik van de reguliere hulpverlening. Is er geen groot risico voor het dichtslibben van zowel de instroom als de uitstroom van het categoriale aanbod? Welk standpunt verdedigt u in de onderhandelingen met de federale overheid voor de afsluiting van een samenwerkingsakkoord over deze materie?

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Ook ik zal het kort houden, want veel is hier al gezegd. De dienstnota heeft inderdaad voor beroering gezorgd. Zowel de categoriale als de niet-categoriale opvangsector zijn ongerust. De toeleiders, de werkgeversorganisaties, Child Focus en het Kinderrechtencommissariaat zijn ongerust. Men vraagt zich af of er nog adequate zorg kan worden geboden aan niet-begeleide buitenlandse minderjarigen.

Kunt u uw algemene visie over de opvang van deze groep verwoorden? Hoe ver staat het met het federale overleg ter zake? Wat is uw standpunt over het samenwerkingsakkoord? Ligt dat standpunt in dezelfde lijn als wat in uw dienstnota staat? Wat neemt u wel en wat niet over van de aanbevelingen van de experts, en waarom is dat zo? Wat bedoelt u met 'in uitzonderlijke omstandigheden en op basis van een herindicatiestelling kan worden beslist dat voor niet-begeleide buiten-

landse minderjarigen vervolghulpverlening noodzakelijk is waarbij tijdelijk een beroep moet worden gedaan op het erkende niet-categoriale aanbod van de bijzondere jeugdbijstand'?

Ten slotte had ik graag vernomen op basis van welke criteria de administratie oordeelt dat niet-begeleide minderjarigen slechts in beperkte toegang krijgen tot de hulpverlening van de bijzondere jeugdbijstand.

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: De aanleiding voor mijn vraag is een werkbezoek aan Aalst dat mevrouw Poleyn en ik in de paasvakantie heb afgelegd. Er was commotie over het feit dat kinderen samen met hun ouders in gesloten centra worden opgesloten. Dat is een federale aangelegenheid. Wij hebben het nuttig geacht om er de opvang van niet-begeleide minderjarigen door Vlaanderen eens van nabij te bekijken.

In het Internationale Verdrag voor de Rechten van het Kind staat dat de overheid een verantwoordelijkheid heeft tegenover alle kinderen, en dat dit zeker het geval is als het kind het gezin waartoe het behoort tijdelijk of blijvend moet missen. In dat geval heeft het kind recht op een bijzondere bescherming. Volgens artikel 20 van het verdrag moet dan op een passende wijze rekening worden gehouden met de wenselijkheid van continuïteit in de opvoeding van het kind, met inachtneming van de etnische, godsdienstige en culturele achtergrond van het kind en ook rekening houdend met de taalachtergrond van het kind.

De bepaling van het aantal niet-begeleide buitenlandse minderjarigen is een belangrijk en moeilijk probleem, en dat geldt zowel voor het federale niveau als voor Vlaanderen. In het ICEM-advies wordt het aantal nieuwe niet-begeleide minderjarigen in ons land per jaar geschat op 2000. De gemeenschappen zijn bevoegd voor de opvang van niet-begeleide minderjarigen die geen asiel aanvragen in ons land. Vragen ze wel asiel aan, dan staat Fedasil in voor hun opvang. Momenteel is het al dan niet aanvragen van asiel dus afhankelijk van de beschikbaarheid van een opvangplaats, en niet van het toekomstperspectief voor de niet-begeleide minderjarige.

Mevrouw de minister, de opvang in de gemeenschapsinstellingen verschilt sterk van die in de federale instelling. Dat hebben we ook in Aalst gehoord. Jongeren krijgen in onze Vlaamse instellingen een intense en ook menselijke begeleiding. De beperkte plaatsen zijn zo gegeerd dat heel wat voogden – want iedere jongere moet een voogd hebben – de asielaanvraag van de niet-begeleide minderjarige zo snel mogelijk intrekken, waardoor de Vlaamse Gemeenschap bevoegd wordt

voor hun opvang. In welke mate wordt er gezocht naar een oplossing om te voorkomen dat de asielaanvragen van niet-begeleide minderjarigen massaal worden ingetrokken, zodat jongeren een menswaardige opvang krijgen? Het is immers heel merkwaardig dat, bij de opvang die in België moet worden gegeven op basis van het kinderrechtenverdrag, er al dan niet een asielvraag wordt ingediend of ingetrokken om een goede kwaliteit van opvang te krijgen.

Minderjarigen uit de nieuwe Europese lidstaten die zonder begeleiding in ons land aankomen, vallen niet onder de definitie van niet-begeleide minderjarigen. Nochtans bevinden ze zich in dezelfde situatie als minderjarigen uit niet-Europese lidstaten. Hoe wilt u – het weliswaar beperkte aantal – niet-begeleide minderjarigen uit deze nieuwe Europese lidstaten toch op een gepaste wijze opvangen en begeleiding bieden? Opnieuw verwijs ik ter zake naar de verantwoordelijkheid die het kinderrechtenverdrag oplegt.

Het is inderdaad belangrijk dat er wordt overlegd tussen de federale overheid en de Vlaamse minister. Welk overleg bestaat er? Hoe regelmatig vindt dat plaats? Zijn er plannen om een nieuwe regeling uit te werken voor de opvang, waarbij de gemeenschappen bijvoorbeeld bevoegd zouden zijn voor de begeleiding, terwijl de federale overheid bijvoorbeeld de verantwoordelijkheid zou dragen voor de infrastructuur? Dit zou het massale intrekken van asielaanvragen en dus het steeds langer worden van de wachtlijsten bij gemeenschapsinstellingen kunnen voorkomen. Nu hangt het al dan niet kiezen voor een asielprocedure immers al te veel af van de beschikbaarheid van een opvangplaats, veeleer dan van een toekomstperspectief.

Het probleem is ook dat verschillende diensten verschillende definities van niet-begeleide minderjarigen hanteren, wat de hele situatie toch wel erg bemoeilijkt. Is er al overleg gepleegd met de federale overheid over het gebruik van eenzelfde definitie door alle diensten? Wat is het resultaat daarvan?

Ik verwijs ten slotte naar de verklaringen van de Vlaamse kinderrechtencommissaris. Ook wij hebben in Aalst de verbouwereerdheid vastgesteld, niet alleen over het bestaan van deze omzendbrief, maar ook over de beperkte opvang van niet-begeleide minderjarigen binnen de bijzondere jeugdzorg. De kinderrechtencommissaris vreest dat de hulpverlening aan niet-begeleide minderjarigen binnen de bijzondere jeugdbijstand expliciet in de richting van het categoriale aanbod sturen, een discriminatie zou inhouden van deze jongeren ten opzichte van jongeren die regulier en legaal in Vlaanderen verblijven. Dat staat nochtans haaks op de uitdrukkelijke keuze van de expertencom-

missie voor het principe van het inclusief beleid. In welke mate is de vrees van de kinderrechtencommissaris gegrond? Hoe wilt u tegemoet komen aan de eisen en vragen van de expertencommissie?

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mijnheer de voorzitter, het zal u wellicht niet verbazen dat ik, als voorzitter van het OCMW van Aalst, iets wil zeggen. Ik wil geen afbreuk doen aan de benadering van de andere leden, maar wil wel een ander aspect belichten.

Wanneer er overleg zal worden gepleegd tussen de federale en de Vlaamse overheid, moet er meer duidelijkheid komen over de rol van het OCMW. Uiteraard wordt het OCMW van Aalst voortdurend geconfronteerd met dergelijke problemen. Ik kan alleen maar zeggen dat er heel wat onduidelijkheden bestaan in de huidige wetgeving. Mevrouw de minister, ik weet dat dit grotendeels behoort tot de federale bevoegdheden.

Minister Inge Vervotte: Het behoort er volledig toe.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Aan de andere kant wordt de vzw Thuis grotendeels betoelaagd door de Vlaamse Gemeenschap. Ook wat die betoelaging betreft, bestaan er heel wat problemen en onduidelijkheden. Het ware niet slecht mocht er, naar aanleiding van een overlegmoment, duidelijkheid worden geschapen over een aantal zaken. Dat kan de niet-begeleide minderjarigen, die nu soms van het kastje naar de muur worden gestuurd en met problemen worden geconfronteerd, alleen maar ten goede komen.

Natuurlijk wordt van het OCMW verwacht dat het de wetgeving strikt toepast, maar soms is die wetgeving zo onduidelijk dat het OCMW niet weet wat het moet doen.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Mijnheer de voorzitter, ik wil hier niet herhalen wat de andere sprekers al hebben gezegd, maar zou een ander aspect willen belichten. Er wordt hier nogal sterk de nadruk gelegd op het categoriale aanbod. Als ik de vragen bekijk, want de dienstnota zelf heb ik nog niet gelezen, dan staat daar toch dat niet-begeleide minderjarigen ook terechtkunnen in het pleegzorgaanbod, dus niet alleen in het categoriale aanbod. We hebben mails gekregen van mensen die in de sector werken en die zich vragen stellen over de precieze gang van zaken. Die niet-begeleide minderjarigen hebben namelijk een zeer gespecialiseerde opvang no-

dig. Ze kennen onze taal niet, soms kennen ze zelfs geen Engels of Frans. Hoe zal die taalbarrière dan worden overbrugd? Op welke manier wordt dat probleem opgevangen in het pleegzorgaanbod?

Indien er een doorstroming is naar de andere, niet-erkende categoriale voorzieningen van de bijzondere jeugdzorg, dan zal er toch wel een probleem rijzen met de opvangplaatsen voor deze jongeren en ook voor onze jongeren. Ik dacht dat u het in uw begroting had over een uitbreiding met achthonderd plaatsen. Is daarin een plaatsing voor niet-begeleide minderjarigen opgenomen? Zo ja, hoe zal die plaatsing precies gebeuren? Welke voorwaarden zult u daaraan verbinden?

Er werd hier al nadruk gelegd op het overleg. Onlangs – in april, dacht ik – nam de federale ministerraad de beslissing om niet-begeleide minderjarigen die asiël hebben aangevraagd niet meer uitsluitend op te vangen in gesloten instellingen, maar ook in open instellingen met speciaal toezicht van een voogd. Ik heb echter begrepen dat er zich toch wat problemen voordoen met die voogden. Ik weet wel dat u daar niet bevoegd voor bent, maar in hoeverre werd u betrokken bij die beslissing van de federale ministerraad? Hebt u enige bevoegdheid op dat vlak? Misschien niet, maar ik denk toch dat u daarover zou moeten kunnen overleggen. Ik had graag genomen hoe ver het staat met het overleg met de federale regering.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Ik zal eerst even kort mijn visie schetsen, opdat die niet verloren gaat in de antwoorden op de vele vragen. Ten eerste willen we ons niet beperken tot het categoriale aanbod. Ten tweede hebben we wel willen benadrukken dat het bijzondere het bijzondere moet blijven, zonder te discrimineren. Het is namelijk zo dat bijzondere jeugdzorg ook bijzonder is voor onze eigen jongeren, dus niet alleen voor de niet-begeleide minderjarigen. Er is dus een gelijke behandeling wat dat betreft. Ten derde zijn we ook vragende partij om geen onderscheid meer te maken op basis van het statuut, zoals de commissie vraagt. We stellen echter wel vast dat we ons moeten houden aan de laatste afspraken die zijn gemaakt met de federale overheid, namelijk de samenwerkingsovereenkomst. Tot nog toe is er nog geen nieuwe overeenkomst, maar Vlaanderen is alleszins ook vragende partij om niet meer op basis van het statuut maar wel op basis van de hulpvraag uit te maken waar de opvang moet worden gerealiseerd.

Nu ik mijn visie duidelijk uit de doeken heb gedaan, wil ik alle vragen systematisch overlopen en beantwoorden. Er werden inderdaad een aantal eenzijdige

beslissingen genomen door de federale regering. Eerst werd op 21 maart 2004 door de federale ministerraad een nota goedgekeurd waarin eigenlijk wordt voorzien in een model voor de opvang van niet-begeleide minderjarigen in twee fases, zonder een onderscheid te maken op basis van het administratieve statuut. Deze beslissing werd genomen zonder enig overleg met de gemeenschappen en zonder afspraken te maken inzake organisatie of financiering van de opvang. Die beslissing werd dan ook niet vertaald naar het nog geldende principeakkoord tussen de federale overheid en de gemeenschappen. Het akkoord inzake de opvang van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen op basis van hun statuut, dateert van 31 maart 2003. We moeten ons nog steeds houden aan deze overeenkomst bij gebrek aan een andere overeenkomst, hoewel we daarvoor wel vragende partij zijn. In feite is dit in strijd met de beslissing die de federale regering zelf heeft genomen om afstand te nemen van het administratieve statuut, die echter niet werd omgezet in een nieuwe samenwerkingsovereenkomst en die werd genomen zonder overleg met de gemeenschappen.

Verder is er natuurlijk ook nog de omzendbrief van de toenmalige minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, de heer Martens, waarnaar ook werd verwezen in de dienstnota die we hebben verzonden. Die omzendbrief was uiteraard ook opgesteld op basis van de afspraken die we opnieuw hadden gemaakt met de federale overheid. Die omzendbrief stelde dat de POS het criterium is waarnaar comités moeten handelen bij een aanmelding van niet-begeleide minderjarigen. Er was de opdeling in asielzoekers en niet-asielzoekers, daterend van 2003. De opvang van de asielzoekers werd geduid als een federale opvang. Deze beslissing geldt nog altijd, bij gebrek aan een ander akkoord. In die zin is dit eigenlijk een explicitering van de afspraken die onder andere met de federale collega werden gemaakt. We proberen de huidige praktijk hiermee in overeenstemming te brengen, tot er nieuwe afspraken zijn. Voor alle duidelijkheid herhaal ik dat we vragende partij zijn voor nieuwe afspraken. Op het moment dat die nieuwe afspraken er nog niet zijn, kunnen we daar uiteraard nog niet op anticiperen in een dienstnota.

Een ander element dat toch niet onbelangrijk is en waarnaar hier al werd verwezen, is de nieuwe voogdijwet. U weet dat er een nieuwe voogdijregeling is. We merken dat die toch wel een onvoorziene druk op de sociale dienst en op het beschikbare hulpaanbod meebrengt. Sinds het in voege treden van die voogdijregeling, en dat gebeurde bij Koninklijk Besluit 24-2003, worden niet-begeleide minderjarige vreemdelingen, ongeacht hun statuut, door de voogden naar de comités voor de bijzondere jeugdzorg gebracht voor de organisatie van hulp.

Opmerkelijk hierbij is dat er bij verschillende voogden

niet eens een hulpvraag wordt geformuleerd, maar dat het eerder gaat om een eis tot tussenkomst van de bijzondere jeugdbijstand, bijvoorbeeld voor huisvesting. Hier wordt echter geen hulpvraag geformuleerd en dit gaat dus met andere woorden totaal voorbij aan de decretale opdrachten en taken van de consultants van de bijzondere jeugdbijstand.

Het professionele voogdijschap en het inschakelen van professionele voogden, bijvoorbeeld het Rode Kruis, heeft ervoor gezorgd dat de druk op de comités nog toenam. Deze professionele voogden kunnen immers meerdere niet-begeleide minderjarigen onder hun hoede nemen en genereren dus een grote doorstroming van minderjarigen. Het gevolg was een verhoogde werkdruk.

De dienstnota past in een drieledig beleid: het aanreiken van enkele handvatten aan de consultants van de sociale diensten van de Bijzondere Jeugdbijstand om de contouren van de opvang van niet-begeleide buitenlandse minderjarigen te verhelderen, wat met de dienstnota is uitgevoerd; initiatieven inzake het Vlaamse opvangbeleid en intersectorale afspraken binnen de ontwikkeling van integrale jeugdhulp; en het overleg met de federale overheid met het oog op het afsluiten van een samenwerkingsakkoord inzake de opvang en begeleiding van niet-begeleide buitenlandse minderjarigen (NBBM's) tussen de gemeenschappen en de federale overheid.

Het aanreiken van gedragslijnen gebeurt op basis van kerntaken van de sociale diensten van de Vlaamse Gemeenschap. Ik overloop de cruciale elementen uit de dienstnota. Inzake de omschrijving van de doelgroep wordt in de dienstnota een definitie van niet-begeleide buitenlandse minderjarigen opgenomen die ook door de ICEM-commissie als algemeen geldend wordt gehanteerd. We volgen de adviezen van de commissie.

In haar advies vraagt de ICEM-commissie uitdrukkelijk de opvang op basis van het statuut op te heffen. Het aanduiden van de opvang van minderjarige asielzoekers als een federale bevoegdheid, is louter gebaseerd op de huidige realiteit. Door het uitblijven van nieuwe afspraken over de opvang van NBBM's, kan ik niet anders dan de bestaande afspraken zoals uitdrukkelijk vastgelegd in het principeakkoord, verder respecteren.

In mijn overleg met het kabinet-Dupont heb ik, rekening houdend met het ICEM-advies, reeds in het najaar van 2005 een voorstel gedaan om voor alle NBBM's, ongeacht hun statuut, in België te komen tot een uniform modeltraject waarbij de zorg- en hulpvraag van de NBBM centraal staat. Dat is helemaal conform het

advies van de commissie. De vraag, en niet het statuut, primeert. We hebben daarvan in het najaar van 2005 een model gemaakt voor het overleg met minister Dupont. Binnen mijn bevoegdheden wil ik maximale inspanningen leveren om hierover met de federale overheid verdere gesprekken te voeren en wil ik mijn verantwoordelijkheid nemen voor de hulpvraag van de NBBM.

De dienstnota benadrukt dat de inschatting van een problematische opvoedingssituatie en de maatschappelijke noodzaak tot ingrijpen of hulpverlening bevoegdheden zijn van het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg, en dat dit de basis vormt voor het al dan niet inzetten van hulpaanbod uit de bijzondere jeugdbijstand. Het is de bevoegdheid van het comité en niet van de voogden.

De expliciete vermelding dat 'louter het feit dat een minderjarige zich als niet-begeleide buitenlandse minderjarige bij een Comité voor Bijzondere Jeugdzorg aanmeldt of door zijn voogd als dusdanig wordt aangemeld, niet volstaat om zijn of haar situatie als een problematische opvoedingssituatie te bestempelen', expliciteert het bijzondere van de bijzondere jeugdbijstand. Het expliciteert ook dat het de taak is van de consulenten om die inschatting te maken.

Hierdoor wordt niet gesteld dat niet-begeleide buitenlandse minderjarigen zich niet in een problematische opvoedingssituatie zouden bevinden, maar wel dat deze inschatting moet worden gemaakt en dat het de taak en de opdracht is van het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg om ze te maken. Dit betekent ook dat het niet uitgesloten is dat, omwille van bijvoorbeeld een beperkte zorgvraag, voor sommige niet-begeleide buitenlandse minderjarigen de inzet van de erg ingrijpende hulpverlening van de Bijzondere Jeugdbijstand (BJB) niet noodzakelijk is.

Zoals vermeld in de dienstnota wordt voor de startopvang van niet-begeleide buitenlandse minderjarigen, komende uit de federale opvang, in de eerste plaats enkel en maximaal het bestaande categoriale hulpaanbod en het pleegzorgaanbod ingezet. Op die manier garanderen we dat NBBM's worden opgevangen in een aanbod dat specifiek op hen is afgestemd, dus waar men met kennis en ervaring de meest geschikte opvang en begeleiding kan bieden.

Het categoriale aanbod, in hoofdzaak de residentiële, categoriale voorzieningen, hebben al van bij hun opstart een observerende en oriënterende taak opgenomen. Het is dan ook de verantwoordelijkheid van deze voorzieningen om die observerende en oriënterende taak in een afgebakende periode te realiseren, zodat de behoefte aan eventuele vervolghulp op korte termijn zichtbaar kan worden.

De categoriale opvang is beperkt in tijd en fungeert als

draaischijf naar vervolgoopvang. Dit werd ook zo geadviseerd door de ICEM-commissie. Eind juni zal ik nog een uitbreiding van de categoriale capaciteit met 5 residentiële en 16 ambulante plaatsen toewijzen. Ook de volgende jaren streef ik naar een verdere uitbreiding van de categoriale capaciteit.

In de dienstnota is een op het eerste gezicht scherpe formulering opgenomen van vervolgoopvang. Na het categoriale aanbod kan enkel 'in uitzonderlijke omstandigheden en op basis van een herindicatiestelling' worden doorverwezen naar het reguliere aanbod van de bijzondere jeugdbijstand. Dit roept blijkbaar bij velen vragen op.

Hier is echter geen verschil vergeleken met de hulpverlening van de bijzondere jeugdbijstand voor andere jongeren. De uitzonderlijke omstandigheden slaan op de inschatting van de problematische opvoedingssituatie en van de maatschappelijke noodzaak. Hier wordt dus net naar het bijzondere van de bijzondere jeugdbijstand verwezen. De formulering 'op basis van een herindicatiestelling' betekent dat na elke termijn op basis van de bijkomende gegevens uit het voorgaande traject, een evaluatie van de al geboden hulpverlening en de effecten ervan, en een nieuwe indicatiestelling wordt opgemaakt. Dat is altijd zo.

Het benadrukken van de hulpverlenende doelstelling van een interventie van de bijzondere jeugdbijstand, is een logische keuze. Immers, steeds vaker stelt men op het terrein vast dat louter en alleen om financiële redenen een beroep wordt gedaan op de bijzondere jeugdbijstand, en niet op basis van een hulpvraag. Dat gaat bijvoorbeeld over NBBM's die op de leeftijd van 17 jaar en enkele maanden vanuit een verblijf in een Lokaal Opvang Initiatief bij de bijzondere jeugdbijstand worden aangemeld, zonder een echte hulp- of zorgvraag, maar met het oog op voortgezette hulpverlening – lees: enkel en alleen financiële ondersteuning – na hun meerderjarigheid. Zoals ik al vermeldde, is dit een belangrijk aandachtspunt in het verdere overleg met de federale overheid. Het is niet de taak van de BJB om op andere problemen antwoorden te bieden of het traject in te zetten. Degenen die geen hulpvraag hebben, hoeven niet terecht te komen in de BJB.

Omdat deze dienstnota vertrekt van de bestaande regelgeving, de basisprincipes en de uitgetekende procesgang in de hulpverlening van de Bijzondere Jeugdbijstand blijft het recht op hulpverlening van deze doelgroep, zoals opgenomen in het decreet rechtspositie, gevrijwaard. Er is zeker geen sprake van discriminatie tegenover jongeren met de Belgische nationaliteit.

Door de vervolgoopvang niet exclusief voor de BJB

voor te behouden en te stipuleren dat ook een beroep kan of moet worden gedaan op de andere sectoren van de jeugdhulp, wordt het advies van de ICEM-commissie om zoveel mogelijk ook het reguliere hulpaanbod in te zetten, gevolgd. Dit sluit tevens aan bij een van de basisprincipes van het beleidsconcept Integrale Jeugdhulp, waarbij al de actoren in de jeugdhulp zo goed mogelijk samenwerken om een zo adequaat mogelijk antwoord te bieden op een zorgvraag. Echter, de mogelijkheden tot doorstroming naar vervolghulp buiten de bijzondere jeugdbijstand zijn inderdaad relatief beperkt. Bij de verdere implementatie van het beleidsconcept Integrale Jeugdhulp zal rekening moeten worden gehouden met een hulpaanbod voor de niet-begeleide buitenlandse minderjarigen.

Zoals reeds gezegd, vertrek ik in het overleg met de federale overheid van een uniform, transparant en aan-eengeschakeld modeltraject dat voor alle niet-begeleide buitenlandse minderjarigen gelijklopend is en waarbij hun zorg- of hulpvraag centraal staat. Het advies van de ICEM-commissie vormt hierbij een belangrijke leidraad.

In dit overleg besteed ik ook aandacht aan bijvoorbeeld de mogelijkheden tot financiële ondersteuning door OCMW's, en het inschrijven in bevolkingsregisters, om zo de mogelijkheden tot vervolghulp binnen het bredere veld van de jeugdhulpverlening mee te vergroten. Het uiteindelijke doel is samenwerking tussen de federale overheid en de gemeenschappen, waarbij we een nieuwe of aangepaste overeenkomst willen maken. We willen ons engageren om in de nodige kwaliteitsvolle pedagogische omkadering te voorzien in de opvang die ze organiseren, met duidelijke afspraken inzake financiering.

De gesprekken die hierover worden gevoerd, verlopen moeizaam. Tijdens een overleg op 10 mei met vertegenwoordigers van de categoriale voorzieningen van de bijzondere jeugdbijstand, werden de dienstnota en de interpretatie ervan uitvoerig toegelicht en besproken. De regioverantwoordelijken van de bijzondere jeugdbijstand zullen bij het aansturen van hun diensten waken over de eenduidige interpretatie en toepassing van de dienstnota. Tevens zullen de sociale diensten deze maand nog een brief ontvangen waarin de dienstnota uitgebreid wordt toegelicht om verdere misverstanden te vermijden.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Zonder ironisch te willen zijn, denk ik dat we hier te maken hebben met een klassiek geval waarop het volgende Latijnse adagium van toepassing is: 'Fortiter in re, suaviter in modo.' Ik hoop toch dat ik uw boodschap zo mag begrijpen. Er is immers een span-

ningsveld tussen de strakke principes in uw nota en de tamelijk soepele toepassing ervan, die u hier mondeling hebt toegelicht. Ik heb ook begrepen dat u dat uitvoerig aan bod zult laten komen bij de toelichting die de sector nog zal krijgen.

Ik heb begrepen dat u samen met de Vlaamse Regering vragende partij bent om het samenwerkingsakkoord opnieuw te bekijken en niet langer het verblijfstatuut maar wel de hulpvraag als criterium te gebruiken. We zullen u daarbij helpen. Ik zal aan een aantal collega's in het federale parlement vragen om wat druk op de ketel te houden. We zullen wel zien waar we dan uitkomen.

Ik heb ondertussen ook begrepen dat de uitzonderingsmogelijkheid die nu bestaat, ook blijft. In bepaalde gevallen, wanneer er een problematische opvoedingssituatie is, kan het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg toch oordelen of bepaalde personen naar de gewone hulpverlening kunnen doorstromen. Dat geldt dus ook voor niet-begeleide minderjarigen. Dat is heel belangrijk en ik hoop dat dat op het terrein gedurende de volgende weken duidelijk kan worden.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudy Daems: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik vind uw antwoord veel duidelijker dan wat er in uw dienstnota staat. Dat ik als leek een aantal zaken niet kan plaatsen, vind ik normaal, maar als mensen op het terrein zelf me komen zeggen dat men blijkbaar af wil van de niet-categoriale opvang, dan zit er iets fout. Ik vraag me af of de dienstnota niet moet worden vervangen door een nota die meer aansluit bij wat u zojuist hebt gezegd. De antwoorden die u hier hebt gegeven, zijn volgens mij immers meer dan geruststellend voor een heel groot deel van de sector.

Minister Inge Vervotte: Ik ben het helemaal met u eens. Voor het opstellen van de nota is er geen overleg geweest met de sector. Nadat we hoorden dat er interpretatieverschillen waren, hebben we voor overleg gezorgd. We zullen er ook voor zorgen dat de regio-managers en de sociale diensten een toelichting krijgen. Daardoor zal de verwarring verdwijnen.

Er komt geen nieuwe dienstnota maar een toelichting bij de nota.

Wat verwarrend is bij mensen op het terrein, is dat we de adviezen van de commissie volgen, maar nog niet kunnen omzetten in een nota, omdat er nog geen nieuwe samenwerkingsovereenkomst is met het federale

niveau. We kunnen ons nu alleen maar baseren op de bestaande afspraken met de federale overheid.

We willen benadrukken dat de consultants moeten beoordelen. We stelden immers steeds meer vast dat in de praktijk de professionele voorgedijen bepaalden wie waar moest terechtkomen, terwijl dat helemaal niet hun taak is.

Ik hoop dat de verwarring uiteindelijk zal verdwijnen door de brief, de gesprekken, het overleg, de toelichting en de interpretatie, die wordt bewaakt door regiomanagers. Toch denk ik dat er voor veel mensen verwarring zal blijven bestaan tot er een nieuwe overeenkomst is met de federale overheid.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Er wordt wel een beetje pingpong gespeeld. Het gaat over een federale bevoegdheid en er zijn federale opvanginstellingen. Voor die instellingen is de financiële kraan ook een beetje dichtgedraaid. Een aantal instellingen uit mijn regio krijgen minder federale middelen voor de opvang van de niet-begeleide minderjarige asielzoekers. Een gevolg daarvan is dat de druk op de bijzondere jeugdbijstand niet kleiner wordt.

In de brief van de kinderrechtencommissaris staat: 'Van het werkveld verneem ik immers dat voor 90 percent van de niet-begeleide minderjarigen in de praktijk na de periode van categoriale opvang een vervolghulp binnen de bijzondere jeugdbijstand het meest gepast blijkt.' Heeft dat te maken met de methodiek? Doet de bijzondere jeugdbijstand het dan zo goed dat die wens wordt uitgedrukt?

U hebt voor 100 percent gelijk wanneer u vindt dat de jeugdbijstand bijzonder moet zijn en dat de toewijzing van de niet-begeleide minderjarige asielzoekers op basis van een goed onderzochte en doordachte hulpvraag moet gebeuren. Toch moeten we die minderjarigen op een humane manier opvangen in onze samenleving. Binnen die dualiteit moeten we laveren. Ze noopt ons tot het opstellen van een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met de federale overheid.

We moeten ons natuurlijk ook bewust zijn van de problematiek. Er is trouwens ook een spanningsveld tussen het technisch-intellectuele gelijk en de moraliteit van de problematiek.

Minister Inge Vervotte: Vlaanderen speelt geen pingpong. We willen onze verantwoordelijkheid volledig opnemen. Ik denk trouwens dat we vandaag al meer

verantwoordelijkheid opnemen dan we zouden moeten doen.

Onze visie is dat degenen die moeten terechtkomen in de bijzondere jeugdzorg, daar ook kunnen terechtkomen. Daarover mogen geen misverstanden ontstaan. We gaan dan ook naar een uitbreiding van het categoriale aanbod voor niet-begeleide minderjarigen in de bijzondere jeugdzorg, omdat er weinig alternatieven zijn. Dat is de uitdaging voor de integrale jeugdhulp. Het vervolgtraject vanuit de bijzondere jeugdzorg moet kunnen worden meegegeven in de integrale jeugdhulp.

Het beleid heeft heel duidelijk geformuleerd dat bij de verdere invulling van de integrale jeugdhulp er specifieke aandacht moet gaan naar de niet-begeleide buitenlandse minderjarigen. We vinden het te gemakkelijk om hen over te laten aan de bijzondere jeugdzorg. Dat is tegenover die jongeren ook niet echt moreel. Ze mogen niet op voorhand worden bestempeld als jongeren die in de bijzondere jeugdzorg moeten terechtkomen.

Ik ben ervan overtuigd dat een deel van de jongeren in kwestie perfect kunnen terechtkomen in het niet-bijzondere circuit. Indien zou blijken dat deze jongeren toch moeten terechtkomen in de bijzondere jeugdzorg, zullen we die deur ook niet sluiten. We zullen dan ook onze verantwoordelijkheid opnemen. We mogen echter niet te snel kijken naar de bijzondere jeugdzorg.

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Indien een dienstnota verkeerd kan worden gelezen, is het beter die te veranderen. Er is nu duidelijk gesteld dat de comités beslissen over de noodzaak van hulp.

De omzendbrief over de beschikbare capaciteit van de bijzondere jeugdbijstand zegt dit: 'De bijzondere jeugdbijstand kan enkel instaan voor hulp en begeleiding van een niet-begeleide minderjarige voor zover het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg of de jeugdrechtbank dat beslist, ... wat betreft de erkende geprogrammeerde maximale capaciteit en uitsluitend binnen het bestaande categoriale aanbod ...'. Nadien wordt uitgelegd wat dat in concreto betekent. Het is goed dat een en ander in een toelichting wordt rechtgezet. Als de omzendbrief blijft wat hij is, dan moet het maximaal en uitsluitend binnen het bestaande categoriale aanbod gebeuren.

In het vervolgtraject moeten de integrale en ook de minder beklijvende hulpvormen een rol spelen. Dat is

een evidentie. Niet-begeleide minderjarigen mogen we evenwel niet voorstellen als gelukzoekers. Het gaat over jongeren die uit armoede worden uitgestuurd of meegegeven. Sommigen worden gedwongen te huwen of worden zelfs verkocht. Jongeren uit Latijns-Amerika zijn misschien eerder uit economische overwegingen naar hier gekomen of gehaald. Uit dat continent komen er evenwel ook veel jongeren die op straat leven of weinig contacten hebben met hun ouders, dikwijls onder invloed van geweld. Ik zou hun situatie niet willen banaliseren en ik verwacht van de minister dat ze dat zeker niet doet. Veel van deze jongeren verdienen een aangepaste opvang in de bijzondere jeugdzorg. Ze hebben recht op een aanpak die zich niet alleen in het niet-categoriale afspeelt. En ook zij hebben recht op een vervoltraject.

Ik heb begrepen, mevrouw de minister, dat u op het aanbod van de bijzondere jeugdzorg een beroep moeten kunnen doen als het niet over de minder beklievende hulp gaat. Ik noteer dat. Dat is een Vlaamse bevoegdheid.

Ik heb ook een vraag gesteld over minderjarigen uit de nieuwe Europese lidstaten. Zij kunnen hier geen asiel aanvragen. Het kan evenwel zo zijn dat ze als niet-begeleide minderjarigen hulp nodig hebben. Hoe wilt u hen op een aangepaste manier opvangen en begeleiden? Het Kinderrechtenverdrag gebiedt om daar binnen de Vlaamse bevoegdheden werk van te maken.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Mevrouw Merckx zegt dat de toestand van de jongeren niet mag worden gebanaliseerd. Ze zegt dat er jaarlijks 2000 niet-begeleide minderjarigen naar hier komen, waarvan 90 procent zou moeten doorstromen naar de bijzondere jeugdbijstand. Waar moeten we die 1800 plaatsen halen? Ik vraag het me af. Ik zou ook de toestand van onze jongeren niet willen banaliseren. Onze jongeren worden evenmin opgevangen. Welke criteria wil mevrouw Merckx gebruiken om minderjarigen op te vangen? (*Opmerkingen van de heren Caron en Daems*)

Ik ben tevreden met uw antwoord, mevrouw de minister. Uit wat u zegt, kan ik besluiten dat de correcte interpretatie van uw dienstnota geen discriminatie toelaat. Kinderen blijven kinderen, vanwaar ze ook komen.

Ook ik ben in Aalst geweest. De directeur zei me dat hij de kinderen moet laten gaan als ze achttien zijn geworden. Dikwijls belanden ze dan in de illegaliteit en de prostitutie. De directeur zei ook dat de pooiers de jongeren die buitenkomen, staan op te wachten. Hij kan

evenwel niets ondernemen, want ze zijn meerderjarig geworden. Ik vraag me dan ook af of en hoe ze worden opgevolgd. Die jongeren verstaan geen Nederlands. Hoewel ik weet dat dit niet tot uw bevoegdheden behoort, had ik graag uw mening hierover gehoord, mevrouw de minister.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Ik lees nogmaals voor uit de dienstnota. 'De toeleiding van de niet-begeleide buitenlandse minderjarigen naar het hulpaanbod van de bijzondere jeugdbijstand gebeurt uitsluitend binnen het categoriale aanbod.' Dat gebeurt in fasen. De toeleiding gebeurt binnen het categoriale aanbod, om de oriëntatie en de observatie mogelijk te maken. Dat is belangrijk. Op basis daarvan kan dan een vervoltraject worden uitgewerkt, buiten het categoriale aanbod. In de dienstnota staat nog, op bladzijde 3: 'Deze vervolghulp na het categoriale aanbod moet kaderen binnen de in de regelgeving opgenomen werkingsbeginselen en -principes, en heeft bijgevolg steeds een hulpverlenende finaliteit.' Ik hoop dat daarmee de misverstanden zijn rechtgezet.

De niet-begeleide minderjarigen uit de nieuwe Europese lidstaten worden geholpen. Daarover wordt met het federale niveau overlegd. Mevrouw Van der Borght stelde vragen over de OCMW's. Dat is een federale bevoegdheid, maar we brengen dat toch tijdens het overleg ter sprake. Die zaak heeft immers gevolgen voor de werking van onze diensten.

De heer Luc Martens: Wat de opmerking van mevrouw Van Steenberge betreft, moeten we er ons bewust van zijn dat dit een algemeen probleem van de bijzondere jeugdzorg is. We hebben dat niet helemaal in de hand. Men probeert de jongeren een hoopvol perspectief aan te reiken. Soms slaagt men daar ook in, maar op een cruciaal moment worden ze 'losgelaten', en dan is het moeilijk om een vervoltraject te organiseren. Dat is geen manco van uw beleid, maar een globaal probleem. Ik heb zelf een zus die werkt in een gezinsvervangend tehuis. Soms hoor ik verhalen die pijnlijk zijn voor het kind zelf, maar ook voor diegenen die vele jaren hard hebben gewerkt om zo'n kind toekomstkansen te bieden.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik deel uw bekommernis volledig. Het gaat dikwijls om scharniermomenten. We zouden op een flexibelere en ambulante manier moeten kunnen instaan voor begeleid zelfstandig wonen en andere vormen van ambulante hulp.

Ik bedoel het volgende positief, mijnheer Martens,

maar ik daag u uit om volgende woensdag eens te vragen in het parlement wie er zoal bereid is de nodige financiële middelen te reserveren voor iets dergelijks. Als er federaal geld moet komen voor nieuwe gevangenen, dan zal dat er gemakkelijker komen dan geld voor dit voorstel. Vanuit maatschappelijk oogpunt is dat erg jammer.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Greet Van Linter tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de uitbreiding van de Nederlandstalige buitenschoolse kinderopvang in Brussel en de nodige aandacht hierbij voor éénoudergezinnen

De voorzitter: Mevrouw Van Linter heeft het woord.

Mevrouw Greet Van Linter: Mijnheer de voorzitter, mijn vraag betreft een aantal zaken die met elkaar verweven zijn. De Vlaamse Gemeenschap is in Brussel bevoegd voor de oprichting en uitbouw van kinderopvang, wat een basisvoorziening is. In de hoofdstad is er nood aan een kwantitatieve groei van plaatsen in de kinderopvang. We hebben het hier al meermaals over gehad. Het aantal zelfstandige onthaalouders is laag. Datzelfde geldt ook voor de diensten voor opvanggezinnen. Dat is eigen aan de grootstedelijke problematiek. Er moet dus meer buitenschoolse kinderopvang komen. De wachtlijsten moeten dringend worden weggewerkt. Ik citeer de woorden van minister Grouwels in de VGC: 'Op het vlak van initiatieven voor buitenschoolse opvang heeft Nederlandstalig Brussel nood aan een inhaalbeweging. Ook de Vlaamse Gemeenschap gaat daarmee akkoord.'

Ik wil benadrukken dat die buitenschoolse opvang broodnodig is. Op 19 april 2006 gaf doctor Michel Vandebroeck in de commissie voor Welzijn van de VGC een uiteenzetting over de Nederlandstalige Brusselse kinderopvang. Uit zijn onderzoek is gebleken dat er in Brussel opmerkelijk meer éénoudergezinnen zijn dan in het Vlaamse Gewest. De gevolgtrekking die hij op basis daarvan maakte, was dat de kinderopvang en de buitenschoolse opvang erg belangrijk zijn voor alleenstaande ouders. Ik was erg gekwetst toen hij zei dat die broodnodig was omdat die ouders er ook wel eens uit willen. Ik ben jarenlang een alleenstaande ouder geweest, en ben dat nog steeds. Ik heb nooit kinderopvang of buitenschoolse opvang nodig gehad omdat ik er zonnodig eens uit wou, maar wel omdat ik wou gaan wer-

ken en die opvang letterlijk en figuurlijk broodnodig was. Ooit wou ik mijn kinderen inschrijven in een Nederlandstalige school waar geen buitenschoolse opvang bleek te bestaan, niet voor of na de lessen, noch op woensdag noch tijdens de schoolvakanties. Iedereen had wel een oom, tante of vriendin die de kinderen wel even wou opvangen. Ik vind dat alleenstaande ouders enorm in de kou blijven staan. Ik vond die opmerking van de heer Vandebroeck zeer denigrerend. Daarom vermeld ik ze ook.

De heer Vandebroeck verklaarde dat er wettelijke voorschriften zijn vastgelegd wat het opnamebeleid van de kinderdagverblijven betreft: eerst ingeschreven zijn, noodsituaties, éénoudergezinnen en een laag inkomen. Van deze criteria wordt in de praktijk echter enkel het eerste toegepast, zo stelde hij. Vooral voor alleenstaande ouders is het uitbreiden van de gesubsidieerde kinderopvang, maar ook de uitbreiding van de buitenschoolse opvang, van groot belang. Die uitbreiding verdient bijzondere aandacht. De heer Vandebroeck concludeerde dat sociale voorrangregels moeten worden toegepast bij de inschrijving.

Mevrouw de minister, door middel van welke initiatieven gaat u de problematiek van de éénoudergezinnen opvangen? Krijgt deze doelgroep bijzondere aandacht? Welke maatregelen neemt u om de toepassing van de sociale voorrangregels te stimuleren of zelfs af te dwingen? Bestaat daar momenteel controle op? Plant u een dergelijke controle? Op welke manier zal de buitenschoolse opvang worden uitgebreid? Daar hebben we het al over gehad. Zullen die plaatsen daadwerkelijk volstaan om de nood te lenigen? Ook de occasionele en flexibele kinderopvang is uiteraard zeer belangrijk voor de doelgroep waarover mijn vraag gaat. Op welke manier gaat u daarvoor zorgen?

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere: Als de Vlaamse regeling in het Brusselse Gewest kan worden toegepast, zou de prioriteit die Vlaanderen geeft aan éénoudergezinnen ook mogelijk zijn in Brussel. Klopt dat?

Brussel kampte met de verstrengeling van de gewestbevoegdheden met de tewerkstellingsmaatregelen van de dienstencheque en met de doelstelling van de maatregel die tot de gemeenschapsbevoegdheden behoort.

Ik wil mijn waardering uiten voor het feit dat de Vlaamse Regering, toen ze werd geconfronteerd met de vaststelling dat er momenteel niet kan worden gewerkt met die dienstencheques in het Brusselse Gewest, daaruit de budgettaire conclusies heeft getrokken. Ze heeft het geld dat normaliter zou zijn besteed aan

een beleid van dienstencheques gevoegd bij het geld voor het uitbreidingsbeleid dat gericht is op extra collectieve voorzieningen. Wat dat betreft, heeft de Brussel-toets perfect gewerkt. Dat lost echter natuurlijk nog niet het probleem op dat mevrouw Van Linter aankaartte, namelijk het feit dat in het Vlaamse Gewest de Vlaamse Regering perfect in staat is prioritair extra aandacht te besteden aan eenoudergezinnen, maar dat in Brussel niet kan.

Mevrouw de minister, ben ik goed geïnformeerd als ik zeg dat, bijvoorbeeld door een samenwerkingsakkoord met het Brusselse Gewest, het gewestelijke tewerkstellinginstrument dat de dienstencheque is, ook beschikbaar zou kunnen worden gemaakt volgens dezelfde formules als die welke worden gehanteerd door de Vlaamse Gemeenschap om kinderopvang te organiseren? Is het niet zo dat op die wijze, van alle beschikkingen die u hebt genomen, niets verhindert op termijn die formule van de dienstencheque wel mogelijk te maken?

Vandaag botsen we in Brussel op een muur. Het gewest moet immers de dienstencheques ter beschikking stellen voor een bepaald tewerkstellingsbeleid. De dag dat het Brusselse Gewest vanuit zijn bevoegdheid inzake Werk besluit mee te doen aan een systeem dat perfect in overeenstemming is met wat het Vlaamse Gewest heeft gedaan, is het dan zo dat geen enkele maatregel die u vandaag hebt genomen, het openstellen van dat instrument voor de Brusselse gezinnen verhindert? Dat zal natuurlijk ingewikkeld zijn. Er zullen meer dan een paar discussies nodig zijn. Er zal zeker een samenwerkingsakkoord nodig zijn. Op dat ogenblik zal dan de compensatiemaatregel die u hebt genomen met betrekking tot de infrastructuur, niet langer nodig zijn. Klopt mijn redenering, of zou dit nog steeds onmogelijk zijn?

Ten behoeve van degenen die daar veel heil in zien, wil ik nog even signaleren dat het Brusselse Gewest bijzonder slecht inspeelt op die mogelijkheid van de dienstencheques. Als we bedenken dat 22 à 23 percent van de inwoners van dit gewest zonder baan zit, is het schokkend vast te stellen dat uitgerekend daar de dienstencheques niet van de grond komen. Dat is uiteraard een compleet ander debat.

Maar de dag dat er wel een aanbod bestaat, zou u in staat zijn daarop in te spelen vanuit uw gemeenschapsbevoegdheid?

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: De problematiek van kinderopvang voor eenoudergezinnen wordt terecht aangekaart. Uit de vele gesprekken die we allemaal hebben, blijkt duidelijk dat arbeid en gezin voor velen al moeilijk

te realiseren is, en dat dit dubbel zo moeilijk is voor eenoudergezinnen, vooral indien zij niet kunnen rekenen op een sociaal netwerk.

Dit probleem beperkt zich niet tot de grootsteden, maar daar gaat het over een grote groep mensen. Alleenstaanden trekken erheen om er te gaan werken, maar ze kunnen geen beroep doen op een sociaal netwerk en kunnen die combinatie dus moeilijk realiseren. Het blijft dus terecht onze bekommernis om daar oplossingen voor te bieden. Een belangrijk element daarbij is natuurlijk het aantal plaatsen. Als we het hebben over kinderopvang, dan blijkt telkens dat het belangrijkste wat we kunnen doen bestaat uit het realiseren van een uitbreidingsbeleid, wat de Vlaamse Regering dan ook probeert te doen. Bij de laatste uitbreiding die in mei werd goedgekeurd, kreeg Brussel 10 percent van de toe te wijzen plaatsen. Doordat we in Brussel echter vooral hebben gekozen voor gesubsidieerde kinderdagverblijven, die duurder zijn, krijgt Brussel eigenlijk 13,5 percent van de subsidies. We achten dat noodzakelijk omdat we weten dat de situatie in Brussel bijzonder moeilijk is.

We zien de groep van eenoudergezinnen binnen het geheel van een aantal doelgroepen die specifieke noden hebben inzake kinderopvang, zoals kansarme gezinnen, werklozen die occasioneel opvang nodig hebben en dus ook alleenstaanden die geen beroep kunnen doen op sociale netwerken. Daarom heb ik bij de recente toekenning van nieuwe plaatsen, het realiseren van de sociale functie in de kinderopvang als belangrijk criterium naar voren geschoven. Dat betekent dat een dossier dat binnenkwam voor uitbreiding en dat in vergelijking met andere dossiers gelijk scoorde op andere criteria maar een betere score had op de sociale functie, voorrang heeft gekregen. We hebben daar dus echt wel expliciet rekening mee gehouden in het uitbreidingsbeleid. Die sociale functie houdt juist in dat de kinderopvang mee kan stimuleren tot maatschappelijke integratie en uitsluitingsmechanismen kan tegengaan. Bij de vernieuwing van de kinderopvang, waarover we hier een hoorzitting hebben gehad en waarover de gesprekken met de sector momenteel nog lopen, hebben we die sociale functie expliciet naar voren geschoven. Het was een van de uitgangspunten en de bekommernissen. De samenwerkingsverbanden moeten aan deze mensen zo veel mogelijk kansen bieden. Dat is onze zorg.

Op dit moment bestaan er inderdaad voorrangregels voor de erkende en gesubsidieerde sector, en niet voor de zelfstandige sector. De controle op de toepassing is geregeld via inspectie, via behandeling van klachten en via het nazicht van huishoudelijke reglementen. Er is wel degelijk controle. In de zelfstandige sector zijn er echter geen opgelegde voorrangregels en kunnen die uiteraard ook niet worden gecontroleerd.

Einde maart heeft de Vlaamse Regering een actieplan goedgekeurd met betrekking tot de flexibele en occasionele kinderopvang. Daarin is de specifieke doelgroep van de eenoudergezinnen opgenomen. De Vlaamse Regering heeft beslist dat per actie 5 percent van de middelen naar de uitvoering in Brussel gaat omdat het juist gaat over occasionele, late en andere opvang. Inzake de sociale functie komen we daarmee tegemoet aan de vragen van bijvoorbeeld de eenoudergezinnen.

Als er nog mogelijkheden bestaan om de dienstencheque in Brussel toe te passen, heb ik daar geen enkel principieel bezwaar tegen. Ik geef alleen de kanttekening mee dat de oplossing die we nu hebben bedacht voor Brussel het wel mogelijk maakt om flexibele en occasionele opvang te waarborgen voor alle gezinnen. We hebben ervoor gekozen om dat budget equivalent in te zetten in het bestaande collectieve aanbod, en vooral dat aanbod dat het sterkst is uitgebouwd in Brussel. We hebben eigenlijk een dubbele garantie ingebouwd. We stellen het geld bijvoorbeeld niet ter beschikking van het zelfstandige initiatief, om dan te moeten vaststellen dat Brussel zijn centen niet opgebruikt krijgt, omdat er geen zelfstandig initiatief is. De middelen zullen worden ingezet waar het aanbod kan worden gerealiseerd. Dat kan betekenen dat de gesubsidieerde kinderdagverblijven een grotere rol spelen. Ze zijn inderdaad duurder, maar ze komen meer voor in Brussel.

We vinden vooral de sociale functie belangrijk omdat we de eenoudergezinnen, samen met andere kwetsbare gezinnen, voorrang willen geven. We zullen wellicht geen aparte maatregelen nemen bovenop de flexibele en occasionele opvang. De hernieuwing van het kinderopvanglandschap is een belangrijke uitdaging. We zullen bij het uitbreidingsbeleid rekening houden met die sociale functie en we zullen dat blijven doen. Dat zal ervoor zorgen dat het ene dossier de uitbreiding zal krijgen en het andere niet, precies om aan deze bekommernissen tegemoet te komen.

De voorzitter: Mevrouw Van Linter heeft het woord.

Mevrouw Greet Van Linter: Mevrouw de minister, ik ben zeer tevreden met uw antwoord. Niet alleen vormen de eenoudergezinnen een kwetsbare groep, het beleid dat ervoor wordt gevoerd is ook belangrijk in het licht van armoedepreventie. Als die mensen zonder werk vallen of als ze geen werk kunnen aannemen omdat ze geen kinderopvang hebben, dan komen ze natuurlijk veel gemakkelijker in de armoede terecht. Ik vind het dus een zeer belangrijk thema en ik ben blij dat u hiervoor toch wel oplossingen hebt uitgewerkt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Jans tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de verdeling van de RVT-bedden over de verschillende provincies

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Mijnheer de voorzitter, ik zou mijn vraag willen starten met een aantal bevindingen uit het Masterplan Limburg over de naderende vergrijzing in de provincie. Het plan werd opgemaakt in 2003. Enkele belangrijke vaststellingen waren de snellere en intensere vergrijzing van de Limburgse bevolking en de zeer hoge graad van thuisverzorging in vergelijking met de rest van Vlaanderen. Dat betekent dat er weinig ruimte was en is voor bijkomende ouderenzorg in de thuiszorg. Een andere belangrijke vaststelling was dat Limburg, in vergelijking met de andere provincies, een zeer lage invulling van de programmatische norm inzake ouderenvoorzieningen kent.

Deze en andere vaststellingen hebben ertoe geleid dat in het Limburgplan heel expliciet passages over ouderenzorg werden opgenomen. Heel concreet gaat het hier over de realisatie van 1900 bijkomende rustoordbedden tussen nu en 2010. Dit plan is ondertussen goedgekeurd door de Vlaamse Regering en de nodige stappen werden reeds genomen om daaraan tegemoet te komen.

Ook relevant in dit kader is natuurlijk het derde protocolakkoord over het te voeren ouderenbeleid dat in 2005 werd afgesloten tussen de bevoegde federale, gemeenschaps- en gewestministers. In dit akkoord werd de reconversie van 28.000 ROB-bedden naar RVT-bedden ingeschreven. Bij de meest recente verdeling werd er bij de toekenning van RVT-bedden geen rekening gehouden met het criterium van regio met een lage dekkingsgraad, in tegenstelling tot de werkwijze bij een vorig protocolakkoord.

Al deze gegevens leiden tot een aantal vragen. Mevrouw de minister, u maakte heel expliciet de beleidskeuze om te investeren in bijkomende woongelegenheden in de residentiële ouderenzorg in Limburg. Op welke wijze zult u de toewijzing van RVT-bedden dynamiseren in de tijd – dus tot 2010 – opdat het Limburgplan kan worden gerealiseerd? Het relatief kleinere residentiële ouderenzorgaanbod wordt in Limburg gecompenseerd met een betere uitbouw van de gezinszorg en de thuisverpleging. Op basis van welke criteria werden de uren gezinszorg in 2006 toegewezen?

De voorzitter: Mevrouw Van der Borghth heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Ik wil me daarbij aansluiten, mijnheer de voorzitter. Ik wil even verwijzen naar mijn vraag vorige week naar aanleiding van de bespreking van de begrotingscontrole. Ik heb expliciet gevraagd of die verdeling van de RVT-bedden al gekend was. U hebt toen bevestigend geantwoord, mevrouw de minister. Ik heb gevraagd of ik kon beschikken over de lijst. Werd die ondertussen bezorgd?

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Ik heb die lijst wel, maar die moet eerst worden gepubliceerd. Ik kom daar nog op terug. We kunnen die lijst niet vrijgeven vooraleer de federale minister het KB heeft gepubliceerd, omdat we anders juridische onzekerheid creëren doordat de Vlaamse en de federale overheid een tegenstrijdige boodschap verkondigen. Ik kan die lijst dus pas geven op het moment dat het KB gepubliceerd is.

In het algemeen kunnen we stellen dat voor het protocol hetzelfde geldt als voor de palliatieve dagcentra. De verdeling is uiteraard een Vlaamse bevoegdheid. We hebben daar de nodige initiatieven voor genomen, maar om geen juridische onzekerheid te veroorzaken kunnen we die verdeling pas expliciet bevestigen wanneer de federale collega het KB heeft laten verschijnen. We kunnen de middelen niet vrijgeven voor dat KB verschenen is, anders riskeren we onzekerheid te creëren voor de initiatiefnemers.

Het protocolakkoord nummer 3 loopt van 1 oktober 2005 tot 1 oktober 2010. In het vooruitzicht van de bekrachtiging van dit akkoord, heb ik op 31 maart 2006 alle rustoorden schriftelijk geïnformeerd over de nakende verdeling van bijkomende RVT-bedden en over de criteria die ik hierbij hanteer voor de verdeling van de middelen van 2005.

In 2005 kunnen 451 RVT-equivalenten worden benut. Dit betekent 1483,79 planningsvergunningen RVT. Daarenboven kan de restpool van 132 RVT-bedden opnieuw worden leeggemaakt zodat er in 2005 dus maximaal 1617 RVT-bedden zullen worden verdeeld. De RVT-verdeling van 1 oktober 2005 loopt over slechts 1 jaar. Jaarlijks beslis ik hoe de bijkomende RVT-equivalenten worden toegewezen. Bovendien groeit het pakket RVT-equivalenten jaarlijks sterk aan. Een jaarlijkse beslissing over de toewijzing laat toe om sneller in te spelen op nieuwe noden en kan indien nodig, worden bijgestuurd.

Met ingang van 1 oktober 2005, datum van inwerking-treding van dit protocolakkoord, zal de minimale dek-kingsgraad van alle RVT's, zonder regionaal onder-scheid, opgetrokken zijn tot 66 percent. Onder dek-

kingsgraad wordt verstaan de verhouding tussen het aantal RVT-bedden dat aan een voorziening is toege-wezen en het aantal RVT-gerechtigden in dezelfde voorziening.

De RVT-reconversie in 2005 verloopt in vier fasen. In de eerste en de tweede fase krijgen nieuwe rust- en verzorgingstehuizen 25 bedden als ze minstens 40 woongelegenheden hebben en 28 RVT-gerechtigde bewoners, en wordt de RVT-dekkingsgraad in alle rusthuizen in Vlaanderen opgetrokken tot 66 percent. Nieuw is dat recente uitbreiding van de capaciteit bin-nen het jaar wordt gehonoreerd door de toewijzing van RVT-bedden om hun RVT-erkenning op te trekken tot het Vlaamse gemiddelde in fase 3 en 4. Met deze bij-komende financiering wensen we initiatiefnemers aan te moedigen om op korte termijn bijkomende bedden te realiseren.

In de nieuwe RVT-reconversie van 2005 krijgt Lim-burg minimaal 9,1 percent van deze middelen. De verdeling van RVT-bedden in fase 3 en 4 kunnen we vandaag nog niet inschatten, aangezien de voorzienin-gen hiervoor eerst een aanvraag moeten indienen. De-geen die nieuwe initiatieven nemen, zullen hierdoor sneller aan de nieuwe RVT-bedden kunnen komen.

Vroeger werd, in uitvoering van protocol nummer 2, een deel van de RVT-bedden toegewezen aan voorzie-ningen in zorgregio's met de laagste dekkingsgraden. Het gevolg hiervan is dat het RVT-dekkingspercentage in de voorzieningen hetzij tot 55 percent, hetzij tot 70 percent werd opgetrokken, afhankelijk van de ligging van de voorziening. Deze discriminatie inzake dek-kingsgraad en dus financiering van individuele voor-zieningen, is nu niet langer verantwoord.

Protocol 3 loopt over 6 jaar, terwijl protocol 2 slechts over 1 jaar liep. Er worden dan ook veel meer RVT-bedden ter beschikking gesteld dan in het verleden. Het protocolakkoord nummer 3 geeft immers uitzicht op een dermate hoge dekking van de RVT-behoeften, dat niet meer moet worden gevreesd voor blijvende, struc-turele regionale tekorten. De problematiek in Limburg moet dan ook in deze context worden bekeken.

Lokale tekorten kunnen het best worden weggewerkt via een uitbreiding van het totale aanbod zelf – zoals het Limburgplan beoogt – en diversificatie van zorg-vormen. Het tekort aan woongelegenheden in de resi-dentiële ouderenzorg in Limburg is in de eerste plaats een probleem van rustoorden voor bejaarden (ROB). De alternatieve financiering via VIPA laat toe sneller bijkomende woongelegenheden te creëren. De maat-regelen uit het Limburgplan ondersteunen dit alles.

Wanneer de RVT-dekking in de rusthuizen in zorgre-

gio's met lage invulling van de rusthuisprogrammatie te hoog wordt, kan dit voorzieningen aanzetten om zich te oriënteren naar alleen zwaar zorgbehoevenden. Hierdoor worden O- en A-bewoners uitgesloten, waardoor het tekort aan ROB nog groter wordt. Bovendien wordt de ouderenmix tenietgedaan binnen de rusthuizen die dan in feite RVT's geworden zijn.

De Vlaamse Regering heeft het totale aantal subsidiabele uren voor de diensten voor gezinszorg voor het jaar 2006 goedgekeurd. Het totaal bedraagt 14.791.207 uren. Dat betekent een uitbreiding van 360.761 uren ten opzichte van 2005, of een toename van 2,5 procent. De verdeling van het bijkomende contingent van 360.761 uren is in overleg gebeurd met de Vereniging van Vlaamse Diensten voor Gezinszorg. Zowel verantwoordelijken van de openbare als van de privé-diensten voor gezinszorg zijn hierin vertegenwoordigd. Het ministerieel besluit dat de verdeling van de uren vastlegt, werd uitgevaardigd op 4 mei 2006.

Bij de verdeling heb ik de volgende algemene principes als uitgangspunt genomen: een dienst die er niet in slaagt om in de voorgaande 3 jaar gemiddeld 90 procent van het urencontingent te benutten, krijgt geen bijkomende uren. Die dienst heeft immers nog een groeipotentieel van minstens 10 procent. Aangezien het niet om 1 jaar gaat, maar om 3 is er nog een groot groeipotentieel alvorens we bijkomende uren gaan toekennen.

82 procent van de beschikbare uren wordt verdeeld over de private diensten, en 18 procent over de openbare diensten. Een dienst die actief is in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, en waaraan in 2004 een extra urencontingent werd toegekend voor dat gewest, krijgt pas opnieuw een voorafname van zodra het al toegekende urencontingent effectief benut is in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Aan de openbare diensten voor gezinszorg worden enkel uren toegekend indien ze vooraf aan de administratie hebben laten weten dat ze een uitbreiding van het urencontingent wensen en dat de OCMW-raad hiertoe zijn goedkeuring heeft gegeven. Voor de concrete verdeling van de uren werd er gekeken naar de invulling van de programmatie op het niveau van de gemeente of gemeenten waarbinnen de dienst werkt. De te verdelen uren werden in de eerste plaats toegekend aan die diensten waarvan de programmatie voor het werkingsgebied nog niet volledig is ingevuld. De nog overblijvende beschikbare uren werden toegekend aan openbare diensten waarvan de programmatie van het werkingsgebied minimaal overschreden is en alleen op voorwaarde dat er in de betrokken regio een onderaanbod aan residentiële opvangcapaciteit is.

Wat de verdeling van het bijkomende urencontingent

voor de private diensten voor gezinszorg betreft, is er eerst een voorafname gebeurd voor die diensten die de extra uren die in 2004 toegekend waren voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, ook effectief hebben gerealiseerd. Vervolgens werden een aantal diensten beloofd, omdat ze het extra urencontingent dat hen vorig jaar is toegekend, op een correcte wijze hebben ingezet. Vorig jaar heb ik bij de verdeling van het bijkomende urencontingent immers afgesproken met de privé-diensten om de extra uren gezinszorg bij voorrang in te zetten in gemeenten waar de programmatienorm nog niet is bereikt.

Ten slotte werd het gedeelte van de te verdelen uren dat nog overbleef, 269.287 uren of 91 procent van het totaal aantal uren te verdelen over de private diensten, verdeeld over de provincies. Net zoals bij de openbare diensten, heb ik ook hier niet alleen rekening gehouden met de invulling van de programmatie gezinszorg, maar ook met de programmatie residentiële zorg. De beschikbare uren werden verhoudingsgewijs over de verschillende provincies verdeeld op basis van de tekorten bij de procentuele invulling van de programmatie gezinszorg, 80 procent van de te verdelen uren, en de procentuele invulling van de programmatie residentiële zorg, 20 procent van de te verdelen uren.

Na die verdeling per provincie gebeurde de toekenning aan de privé-diensten werkzaam in die provincies volgens het onderscheiden gewicht dat de diensten vertegenwoordigen in de desbetreffende provincie. Daarbij werden er zoals afgesproken geen uren toegekend aan diensten die er niet in geslaagd zijn om in de voorgaande drie jaar gemiddeld 90 procent van het urencontingent te benutten.

We hebben rekening gehouden met zowel het residentiële aanbod als het thuiszorgaanbod. Bij de uitbreiding hebben we vooral aandacht willen besteden aan de effectieve realisatie en aan degenen die initiatieven nemen, zodat ze snel worden gehonoreerd.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Het is cruciaal dat u zegt dat de verdeling van kracht is tussen 1 oktober 2005 en 1 oktober 2006. Toch zegt u ook dat het weglaten van het criterium om regels met een lage dekkingsgraad op te nemen, een bewuste keuze is om discriminaties weg te nemen. Die lost men het beste op door het ROBAanbod uit te breiden. U zegt dus dat we met de reconversie de achterstand van 900 bedden in het Limburgplan inhalen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de bijdragen voor kraamhulp

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mevrouw de minister, collega's, zij die al het geluk hebben gehad te bevalen, en daarbovenop een beroep hebben kunnen doen op kraamhulp, weten dat die kraamhulp wordt bepaald op grond van het netto-belastbaar inkomen. Bij sommige diensten bestaat blijkbaar de praktijk om dat netto belastbaar inkomen met 25 percent te verhogen en de bijdrage te berekenen op basis van dat bedrag. Dat stond te lezen in een artikel in de Artsenkrant.

Een arts die vaststelde dat zijn bijdragen op die manier werden berekend, informeerde zich bij Familiehulp. De maatschappelijk assistente van dienst verklaarde dat ze van hogerhand de opdracht had gekregen om het netto belastbaar inkomen bij zelfstandigen te verhogen met 25 percent, omdat zelfstandigen toch in het zwart werken. U zult begrijpen dat de verbijstering en het ongeloof bij de betrokken arts compleet waren. Hij maakte hiervan melding bij de Artsenkrant. We kunnen nu lachen met die situatie, maar toch kunnen we hier spreken over een vorm van discriminatie.

Mevrouw de minister, bent u op de hoogte van deze praktijk? Komen die instructies van hogerhand van de Vlaamse administratie of is het een initiatief van de dienst in kwestie? Is dit een algemene praktijk of is deze praktijk beperkt tot bepaalde diensten? Vindt u het normaal dat zelfstandigen door een dienst voor gezinshulp in het algemeen worden behandeld als fraudeurs zonder dat daarvoor enige aanwijzing bestaat?

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Mevrouw Van der Borgh, het gaat hier over het bijdragesysteem dat van toepassing is op alle diensten van de gezinszorg. Per uur gezinszorg en kraamzorg moeten de diensten een bijdrage vragen van de gebruikers. De berekening van die bijdrage wordt bepaald in de tweede bijlage bij het MB van 26 juli 2001 tot vaststelling van het bijdragesysteem voor de gebruiker van gezinszorg. Ik zal een ander wat meer toelichten.

Bij het bepalen van de gebruikersbijdrage moet de gezinszorgdienst rekening houden met twee elementen. Het eerste element is de samenstelling van het gezin. Daarbij wordt uitgegaan van de feitelijke gezinssituatie. Het tweede element zijn alle inkomsten, berekend op

maandbasis, van de persoon waarvoor de gezinszorg wordt gevraagd en alle inkomsten op maandbasis van de personen die met hem samenleven in dezelfde woning en tot dezelfde generatie behoren, bijvoorbeeld echtgenoot, broer, zus of leeftijdsgenoot waarmee wordt samengewoond. Aan de hand van deze gegevens kan de gebruikersbijdrage worden afgelezen van de wettelijk vastgestelde bijdrageschaal.

Voor elke vorm van inkomsten is ook geregeld op welke manier die in rekening moeten worden gebracht. Voor de beroepsinkomsten van zelfstandigen staat in het MB dat het netto-inkomen, berekend aan de hand van de gegevens op het aanslagbiljet, moet worden vermeerderd met 25 percent en vervolgens moet worden gedeeld door 12 om het inkomen op maandbasis te bekomen. Indien de financiële situatie van de gebruiker een sterke wijziging ondergaat door bijvoorbeeld werkloosheid, faillissement of scheiding, moet de bijdrage worden aangepast aan die situatie. In dergelijke gevallen moeten de diensten zich baseren op het inkomen van de laatste maand.

In de door u beschreven situatie gaat het over een arts die een beroep wil doen op kraamzorg. Aangezien het hier gaat over een vrij beroep heeft de dienst in kwestie helemaal in overeenstemming gehandeld met de geldende regels en het netto inkomen met 25 percent verhoogd.

De diensten voor gezinszorg stelden in het verleden vast dat het aanslagbiljet van een zelfstandige vaak niet overeenstemde met de reële situatie van de gebruiker. Dikwijls nam het begeleidend personeelslid van de dienst een beduidend hogere welstand waar, en bestond er een vermoeden dat de berekende gebruikersbijdrage niet in verhouding was met de welstand. Daarom werd meer dan 20 jaar geleden beslist dat het netto-inkomen van een zelfstandige moet worden verhoogd met 25 percent.

De regelgeving voorziet echter in een mogelijkheid tot afwijking, indien zou blijken dat de bijdrage te hoog is voor de gebruiker. Het begeleidend personeelslid heeft de verantwoordelijkheid om de berekende gebruikersbijdrage te toetsen aan de financiële draagkracht van de gebruiker en, indien nodig, gebruik te maken van de mogelijkheid tot afwijking.

Ik heb zelf een initiatief genomen. Sinds maart 2006 hebben we een werkgroep waarin de vertegenwoordigers van de sector en de administratie samen zitten met als taak de gebruikersbijdrage opnieuw te bekijken, ook dit aspect. De werkgroep vergadert op regelmatige basis.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het zou me verbaasd hebben indien deze berekeningswijze niet wettelijk geregeld zou zijn. Ik neem dan ook akte van uw antwoord. Misschien zouden de diensten beter verwijzen naar het MB in de plaats van uitspraken te doen over zwartwerk bij zelfstandigen, want dat is niet netjes. Ik ben blij dat er een werkgroep actief is.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Als wij een beroep zouden doen op kraamhulp en onze inkomsten worden daarbij met 25 procent verhoogd, dan zou dat veel geld kosten. Ik vind deze situatie zeer bizar. Er wordt op voorhand ingecalculeerd dat mensen in het zwart verdienen. Dit sluit trouwens aan bij de verhalen over bakkers die een studiebeurs krijgen en met een grote BMW rondrijden. Ik pleit ervoor om dergelijke vooronderstellingen te verwijderen uit regelgeving. Er zijn misschien andere, efficiëntere controle-instrumenten mogelijk. Veel kleine zelfstandigen rijden niet met een grote BMW, hebben geen appartement aan zee en geen villa in Monaco. Alleen al daarom is deze regeling op een onrechtvaardige basis gebouwd.

Minister Inge Vervotte: De gezinszorg probeert de financiële draagkracht van een gezin in te schatten. Bij het merendeel van de zelfstandigen en de vrije beroepen werd vastgesteld dat die draagkracht groter was dan wat op de belastingaangifte stond.

Ik zeg niet dat dit goed of slecht is. Op basis van die vaststelling heeft men afwijkingen toegestaan. De overheid wil natuurlijk rekening houden met de reële situatie. We zullen de werkgroep vragen om instrumenten te ontwikkelen om daaraan tegemoet te komen.

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Ik sluit me aan bij wat minister Vervotte zegt. Wellicht zal ook collega en OCMW-voorzitter Van der Borght beseffen dat het zeer moeilijk is om te bewijzen dat er uiterlijke tekenen van materiële rijkdom aanwezig zijn. Ik beweer niet dat we de zaak niet opnieuw moeten bekijken, maar het is gemakkelijker om een regel voorop te stellen en dan de bewijslast om te draaien. Want wat zijn 'uiterlijke tekenen'?

De voorzitter: Het is een moeilijk debat. Het basisprobleem is de totstandkoming van correcte aangifteches. Alle andere problemen vloeien daaruit voort. De minister probeert daar pragmatisch op te reageren. Zonder een rechtvaardige fiscaliteit blijft het evenwel behelpen.

Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Ik heb twee problemen: de inhoud, maar ook de uitspraak op zich. Het kan niet dat hulpverlenende diensten zomaar stellen dat alle zelfstandigen fraudeurs zijn, en dat men er daarom 25 percent aan toevoegt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de begeleiding en dienstverlening in de gevangenen, rekening houdend met de overbevolking ervan

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: De jongste tijd halen problemen met jongeren en de overbevolking in de gevangenen geregeld het nieuws. Op 8 mei telde ons land 9695 gevangenen, terwijl er maar 8311 plaatsen beschikbaar zijn. De recente stijging is een gevolg van de toename van het aantal mensen in voorlopige hechtenis. Een derde van alle gevangenen zit in voorlopige hechtenis. De federale minister van Justitie Onkelinx wil die overbevolking wegwerken. Het probleem kan volgens haar gedeeltelijk worden opgelost dankzij de nieuwe wet die toestaat om buitenlanders hun straf in hun moederland te laten uitzitten.

Verder wil ze het elektronisch toezicht uitbreiden. Uit vragen van de heer Tony Van Parys blijkt dat er amper 345 gedetineerden met een enkelband rondlopen. Tegen 1 juni zouden dat er 450 en tegen 1 december 600 moeten zijn. Vooral mensen in voorhechtenis zouden daarvoor in aanmerking komen. Dat meer mensen met een enkelband naar huis mogen, is geen goed nieuws voor de OCMW's. Veel 'vrije' gedetineerden zonder inkomen kloppen immers aan bij de diensten voor maatschappelijk welzijn. Ze doen niet alleen een beroep op het OCMW voor een leefloon, vaak moet het OCMW ook een telefoonaansluiting betalen, want dat is noodzakelijk voor de controle via de enkelband.

De overbevolking brengt de veiligheid van het personeel en de normale dienstverlening in de gevangenen in gevaar. Ik wil het in het bijzonder hebben over de Vlaamse dienstverlening. Welke impact heeft de overbevolking op de werking en dienstverlening door de Vlaamse Gemeenschap en haar diensten? In gevangenen waar het strategisch plan werkt, is een Vlaamse beleidsmedewerker aanwezig. Brengt die regelmatig verslag uit? Wat wordt met de opmerkingen gedaan?

Welke visie hebben de Vlaamse Regering en u zelf, mevrouw de minister, over de in- en uitstroom uit de gevangenissen in Vlaanderen en Brussel? Op welke wijze kan complementair aan de federale opdracht de rol van het welzijns- en gezondheidswerk in de aanpak van de forensische problematiek verder worden waargemaakt? Wordt u betrokken bij de uitwerking van alternatieven en oplossingen voor de overbevolking?

Wat denkt u over de eventuele bouw van tweeduizend extra gevangenisplaatsen? Intussen worden de alternatieve gerechtelijke maatregelen en de bemiddeling ontwikkeld onder leiding van de federale minister van Justitie. Is er op dit ogenblik overleg daarover, of wordt de Vlaamse minister daarbij betrokken? De uitvoering van de federale basiswet is eveneens aan de orde. Werd de Vlaamse overheid betrokken bij de invulling van de grondrechten, meer bepaald met betrekking tot het recht op dienstverlening aan de gedetineerden? Wat is de stand van zaken van het samenwerkingsakkoord tussen de Belgische staat en de Vlaamse gemeenschap inzake de sociale hulpverlening aan gedetineerden met het oog op hun reïntegratie? In uitvoering van dat samenwerkingsakkoord moet jaarlijks een verslag worden opgemaakt. Welke gevolgen kreeg het laatste verslag, dat van 2006 dateert?

Hoeveel Vlaamse gedetineerden maken inmiddels gebruik van een enkelband? Hoeveel gedetineerden verblijven in Vlaamse gevangenissen? De gemeenschap is verantwoordelijk voor de begeleiding van gedetineerden. Daartoe werd in elke gevangenis een hulpverleningsprogramma opgesteld. Waar past de gedetineerde onder elektronisch toezicht in dit plaatje? Is het hulpverleningsprogramma en de begeleiding ook op hen van toepassing? Hoe gebeurt dat dan concreet? Krijgen ze identiek dezelfde begeleiding als de gedetineerden in de gevangenis of is hun hulpverlening aangepast aan hun 'vrijheid'? Moet de gedetineerde onder elektronisch toezicht zelf op zoek gaan naar hulpverlening bij instanties als het CAW, de VDAB, het OCMW enzovoort? Wordt die mogelijkheid geboden binnen de bepalingen van het elektronisch toezicht?

Staat de dienst Justitieel Welzijnswerk ter beschikking van de gedetineerde onder elektronisch toezicht? Is de dienst in staat om een aanzienlijke, door minister Onkelinx aangekondigde, uitbreiding van het aantal gedetineerden met enkelband op te vangen? Toen justitieminister Onkelinx aankondigde dat ze het aantal elektronische toezichten zou verdubbelen, trokken de OCMW's, mijns inziens terecht, meteen aan de alarmbel.

Hebt u gegevens over het aantal gedetineerden onder elektronisch toezicht dat bij het OCMW aanklopt? Is de

vrees van de OCMW's terecht? Hoe zal dit probleem worden opgelost?

De voorzitter: Mevrouw Van Linter heeft het woord.

Mevrouw Greet Van Linter: Mevrouw de minister, een tijdje geleden heb ik hierover een schriftelijke vraag gesteld aan minister Keulen. Daar er ook hier sprake is van de verwevenheid van een aantal bevoegdheden, en daar mevrouw Merckx u deze vraag stelt, ben ik zo vrij me hierbij aan te sluiten.

Er is een verschil tussen de basisuitkering die een gedetineerde van Justitie, dus van de federale overheid, krijgt en het basisleeftoon. Aan de OCMW's wordt gevraagd bij te passen. Daarmee komen we van de federale bevoegdheden tot de Vlaamse. Wellicht zult u moeilijk kunnen antwoorden op de vraag over hoeveel aanvragen het gaat. Hebt u er een zicht op of er al veel dergelijk aanvragen zijn binnengekomen? Mocht u daarop niet kunnen antwoorden, dan neem ik u dat niet kwalijk. Deze vraag was immers niet gepland.

Ik wil me ook aansluiten bij de vraag over de telefoon-aansluiting. Het gaat tenslotte toch over geld van OCMW's en over de werking van CAW's. De federale en regionale bevoegdheden kruisen elkaar daar opnieuw. Hebt u overleg gehad met minister Keulen, met minister Onkelinx, of met de Waalse of Brusselse overheid?

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Mijnheer de voorzitter, de overbevolking in verschillende gevangenissen heeft een onmiddellijke weerslag op de materiële leefomstandigheden zoals voeding en hygiëne, op het regime van de gedetineerden – wandeling, werk, vrije tijd, gezondheidszorg, bezoek enzovoort – en op de werken leefomstandigheden van het personeel en de gedetineerden. Bij dat laatste denken we onder meer aan de toename van bewegingen, aan incidenten en gewelddadige conflicten, aan stress, aan organisatieproblemen. De overbevolking zet ook de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden onder druk. Er is minder tijd voor individuele begeleiding, er ontstaan wachttijden, er wordt gesnoeid in het activiteitenaanbod enzovoort.

In het verleden leidde overbevolking meermaals tot syndicale acties van de penitentiaire beambten, waardoor de toegang van de Vlaamse hulp- en dienstverlening tot de gevangenis onmogelijk of beperkt werd. We denken hier bijvoorbeeld aan de verschillende syndicale acties in de gevangenis van Antwerpen in de voorbije jaren. De beleidsmedewerkers brengen hier-

over vanzelfsprekend verslag uit aan het beleid, via de beleidscel Samenleving en Criminaliteit van de administratie. Dit leidde telkens tot contacten met het hoofdbestuur van het directoraat-generaal Uitvoering van Straffen en Maatregelen van de Federale Overheidsdienst Justitie. De bedoeling hiervan was erop aan te dringen dat alles in het werk werd gesteld om zo vlug mogelijk de continuïteit in de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden te herstellen.

Uiteraard kunnen wij ons niet mengen in de sociale relaties tussen de minister van Justitie en haar personeel, maar het is wel onze taak aan te dringen op een oplossing, opdat de verbintenis die de federale regering op zich heeft genomen om deze dienstverlening mogelijk te maken voor de Vlaamse Gemeenschap, wordt nageleefd. Onze ambtenaren moeten in staat worden gesteld die dienstverlening uit te voeren.

Bij de jongste syndicale actie in de gevangenis van Antwerpen nam het hoofdbestuur van het gevangeniswezen duidelijk het standpunt in dat het onmogelijk maken of het beperken van de Vlaamse hulp- en dienstverlening wordt gelijkgesteld aan een staking. Dit is heel belangrijk, want het houdt de erkenning in dat het mogelijk maken en omkaderen van de Vlaamse hulp- en dienstverlening tot het reguliere takenpakket van de penitentiaire beambten behoort.

Het is een belangrijke opdracht voor het welzijns- en gezondheidswerk, maar bij uitbreiding ook voor de ruimere maatschappelijke hulp- en dienstverlening, zo'n beleid te voeren dat elke burger zo gelijkwaardig mogelijk toegang heeft tot de maatschappelijke voorzieningen. Maatschappelijke integratie en participatie werken uiteraard preventief ten aanzien van het afglijden in de criminaliteit. Komen mensen toch in aanraking met politie of justitie, dan moet de gemeenschap haar eigen welzijnsgerichte krachten zo veel mogelijk aanwenden om de instroom bij het gerecht en meer bepaald in de gevangenis te beperken. Ze moet minder ingrijpende en meer probleemoplossingsgerichte interventies aanbieden. We denken hierbij aan herstellbemiddeling en alles wat te maken heeft met intrafamiliaal geweld. Wat dat betreft, voeren we overleg en zetelen we in task forces. We proberen daar, wat de instroom betreft, alleszins onze visie te laten gelden. We willen ervoor zorgen dat het gedachtegoed van de preventie voldoende aan bod kan komen.

Wat de uitstroom uit de gevangenis betreft, moet het optreden van het justitieel welzijnswerk en van het brede gamma van welzijns-, gezondheids-, onderwijs-, opleidings-, huisvestings- en culturele voorzieningen van de Vlaamse Gemeenschap bijdragen tot een goed voorbereide en kansrijke sociale reïntegratie. Het is erg belang-

rijk dat die reïntegratie tijdig wordt ingezet, zodat de mensen goed kunnen uitstromen.

De uitwerking van een strafrechtelijk kader voor alternatieven en oplossingen voor de overbevolking in de gevangenis, behoort tot de verantwoordelijkheden van de minister van Justitie. Ik heb de minister van Justitie gevraagd te worden betrokken bij het opstellen van de uitvoeringsbesluiten van de federale basiswet betreffende het gevangeniswezen en interne rechtspositie van gedetineerden, zodat we blijvend, op een goede wijze en in samenwerking met Justitie, onze bevoegdheid inzake sociale hulp- en dienstverlening aan gedetineerden kunnen waarmaken, met het oog op hun sociale reïntegratie.

Mevrouw Onkelinx heeft positief gereageerd op mijn vraag hierbij te worden betrokken. We moeten echter wachten op een arrest van het Arbitragehof over het beroep dat de Vlaamse Regering heeft ingesteld tegen een aantal artikelen van deze basiswet, waarvan de regering oordeelde dat ze mogelijk een bevoegdheidsoverschrijding inhielden.

Op 31 mei jongstleden werd het vernietigingsberoep behandeld door het Arbitragehof. Het arrest wordt in de komende weken verwacht. Het specifieke overleg met Justitie over de plaats en de opdracht van de Vlaamse hulp- en dienstverlening kan daarna worden opgestart.

Na het afsluiten van het samenwerkingsakkoord tussen de federale staat en de Vlaamse Gemeenschap in 1994, hebben de aanbevelingen van twee interdepartementale commissies geleid tot het opstellen van een Vlaams strategisch plan hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Dit plan wordt momenteel uitgevoerd in zes gevangenis, namelijk Antwerpen, Brugge, Hoogstraten, Turnhout, Merksplas en Wortel. De uitbreiding naar alle Vlaamse gevangenis wordt gepland voor de volgende jaren. Zoals u weet, heb ik recent beslist dit uit te breiden tot Hasselt. De uitbreiding tot de gevangenis van Gent wordt opgenomen in de begrotingsopmaak 2007.

Op 17 maart werd het tweede evaluatierapport van de implementatie van het strategisch plan meegedeeld aan de Vlaamse Regering. Daaraan werd een inventaris toegevoegd van het actuele hulp- en dienstverleningsaanbod van de Vlaamse Gemeenschap, met gegevens over de participatie van gedetineerden. Deze documenten kunnen worden geraadpleegd op de website www.wvc.vlaanderen.be/welzijnjustitie. Het samenwerkingsakkoord, het strategisch plan en de evaluaties van de implementatie hiervan zullen de nodige elementen aanreiken om, rekening houdend met de

bepalingen van de federale basiswet, via overleg met Justitie te komen tot een landelijke uitbouw van de hulp- en dienstverlening en tot een vernieuwd samenwerkingsakkoord, zoals gevraagd door het Vlaams Parlement in de resolutie van 21 april 2004 en in de motie van aanbeveling van 21 december 2005.

De kwantitatieve en kwalitatieve gegevensregistratie met betrekking tot de toepassing van het elektronisch toezicht behoort uiteraard tot de bevoegdheid van de minister van Justitie. Ik kan u meedelen dat in mei 188 Vlaamse gedetineerden – 163 mannen en 25 vrouwen – gebruik maakten van een enkelband. Er verbleven op dat ogenblik 4401 gedetineerden in de Vlaamse en 1320 in de Brusselse gevangenissen. Gedetineerden voor wie een maatregel van elektronisch toezicht wordt voorbereid, vallen vanzelfsprekend binnen de doelgroep van het strategisch plan en kunnen dus bijstand krijgen om buiten de gevangenis de voorwaarden te realiseren en zo te kunnen genieten van dit toezicht. Dan gaat het over dagbezigheid, werk, inkomen, huisvesting, begeleiding enzovoort. Gedetineerden die effectief onder elektronisch toezicht staan, verblijven niet in de gevangenis en behoren dan ook niet meer tot de doelgroep die door het strategisch plan wordt beoogd. Vanzelfsprekend kunnen zij wel een beroep doen op het extramurale aanbod van het justitieel welzijnswerk, van het bredere gamma van welzijns- en gezondheidsvoorzieningen en van de bredere hulp- en dienstverlening van de Vlaamse Gemeenschap.

Uit gegevens inzake de dagbezigheid van gedetineerden onder elektronisch toezicht blijkt dat de algemene maatschappelijke situatie van velen nog zeer precair is, of ze nu in opleiding zijn, werkzoekend, interim-arbeid doen, zonder activiteit zijn, ziek zijn enzovoort. Naast de begeleiding door de sociale dienst van het Nationaal Centrum Elektronisch Toezicht, staat het justitieel en algemeen welzijnswerk ter beschikking van de gedetineerden onder elektronisch toezicht, net als andere diensten van de Vlaamse Gemeenschap.

Mensen onder elektronisch toezicht hebben wettelijk het statuut van gedetineerde. Ze zijn dus uitgesloten van het recht op leefloon. Door Justitie is een regeling getroffen waardoor een vergelijkbare uitkering kan worden betaald. Het bedrag van deze uitkering is echter lager dan het leefloon, zodat een beroep kan worden gedaan op het OCMW om dit bedrag aan te vullen voor de gedetineerden zonder werk, werkloosheidsvergoeding of een andere bron van inkomsten. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten heeft in haar persmededeling geen gegevens verstrekt over het aantal gedetineerden dat bij de OCMW's aanklopt voor aanvullende financiële steun. De VVSG neemt de principiële stelling in dat het niet opgaat dat gedetineerden zonder inkomen op straat worden gezet en dat Justitie ervan uitgaat dat de OCMW's deze gedetineerden wel met eigen lokale middelen zul-

len ondersteunen. Dit komt volgens de VVSG neer op een onaanvaardbare afwenteling van een federale last op de lokale besturen. Omdat we hierover geen gegevens hebben, is het natuurlijk wel moeilijk om daaromtrent een stelling in te nemen.

Een oplossing zou er natuurlijk wel in kunnen bestaan dat het bedrag dat Justitie betaalt, even hoog zou zijn als het leefloon van het OCMW. Dit bedrag is namelijk absoluut noodzakelijk om een menswaardig leven te kunnen leiden. Ik denk dat de meeste mensen het daar wel mee eens zijn. Daarnaast kan men zich afvragen of het statuut van gedetineerden onder elektronisch toezicht niet kan worden gelijkgesteld met dat van voorwaardelijk of voorlopig in vrijheid gestelde gedetineerden. Die mensen hebben, als ze de voorwaarden vervullen die eenieder moet vervullen, toegang tot de reguliere sociale zekerheidsuitkeringen. Uiteraard behoort dit allemaal tot de bevoegdheid van de minister van Justitie.

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Ik neem aan dat u een discussie over een eventuele aanpassing van het samenwerkingsakkoord plant na de uitspraak van het Arbitragehof. Het samenwerkingsakkoord dateert van 1994 en werd in 1998 aangepast. Het akkoord werd enkel afgesloten met de Vlaamse Gemeenschap, er is geen tegenhanger aan Franstalige kant, wat volgens mij dikwijls de hulpverlening en het gewicht van de tussenkomsten in Brussel bemoeilijkt. Het is mijn ervaring dat het voor gemeenschapsdossiers waarbij ook een federale component aanwezig is, goed is dat de andere gemeenschappen eenzelfde gevoeligheid, aandacht en inzet hebben. Ik neem aan dat, wanneer die gesprekken opnieuw worden opgestart, daaraan ook aandacht zal worden besteed.

Ik denk dat de minister een positieve ervaring heeft wat de bijzondere jeugdzorg en de aanpak van het ontwerp-Onkelinx inzake jeugdbescherming betreft. Ik denk dat, willen we de zaken nog substantieel en zichtbaar verbeteren, ook dat punt moet worden aangepakt. Voor het overige zal ik dat verslag nog eens grondig door nemen. Ik dacht dat er een nogal kritische opmerking in stond van de Inspectie van Financiën. Ik hoop dat de ondervraging van de gevangenen over de efficiëntie en de effectiviteit van onze hulpverlening zorgvuldig gebeurt. Ze zouden namelijk allemaal kunnen zeggen dat ze dat allemaal niet nodig hebben. Ik hoop dat er daarvoor een goede begeleiding is vanuit de cel Justitie en Welzijn. Ik dank u voor uw antwoord, mevrouw de minister.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Margriet Hermans tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het KCE-rapport over diabeteszorg en de nood aan nieuwe preventiestrategieën

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik ben van nature niet iemand die in doemscenario's denkt. Als ik echter de jongste cijfers lees in verband met diabetes – en dan heb ik het over diabetes van type 2, want type 1 is nog een ander paar mouwen – dan wordt een mens daar toch wel serieus ongerust over. Momenteel lijdt een op twintig Vlamingen aan diabetes, en dit cijfer zal blijkbaar nog stijgen. Enkele weken geleden verscheen een studie met als conclusie dat we echt van strategie moeten veranderen, dat we echt meer moeten samenwerken op de verschillende niveaus, ook binnen de verpleegkunde en dat diabetes niets is waarop één antwoord te geven is.

Mevrouw de minister, we horen vandaag nog steeds verhalen over tenen, voeten en zelfs benen die moeten worden geamputeerd, omdat vooral bij type 2 vaak te laat wordt vastgesteld dat er diabetes aanwezig is. We kunnen ons de vraag stellen of de fout bij de dokters ligt of bij de patiënten. Ik wil hier echter niemand met de vinger wijzen. Als het over diabetes gaat, is een van de belangrijkste punten preventie. Ik denk dat heel veel mensen gewoon niet weten hoe ze diabetes moeten herkennen en er soms jaren mee rondlopen terwijl ze denken iets anders te hebben. Sommigen denken zelfs dat ze een depressie hebben en beseffen niet dat het diabetes type 2 is. Ze denken er ook niet aan om zich te laten testen, dat komt helemaal niet in hen op. Ze redeneren als volgt: 'het zit bij ons niet in de familie, dus zal ik het ook wel niet hebben'. Nochtans is dat de dag van vandaag al een beetje een verouderde stelling, want diabetes kan soms heel spontaan optreden.

We weten ook dat lichaamsbeweging heel belangrijk is. Dat werd onlangs nog bewezen door een jonge Vlaamse wetenschapper. Wie vaak aan sport doet – en dat hoeft niet eens een zware inspanning te zijn – en wie een klein beetje op zijn voeding let, kan vaak al heel veel doen voor de preventie van diabetes type 2. Toch zijn te weinig mensen daarvan op de hoogte.

Om die redenen ben ik ongerust en zou ik u de volgende vragen willen stellen, mevrouw de minister. Welke stappen zou u kunnen zetten om de kennis over diabetes op te frissen bij de Vlamingen? Iedereen kent het wel zo'n beetje, maar herkent het niet altijd. Hebt u al concrete plannen voor een specifieke informatiecampaagne over diabetes en de comorbiditeit en kunt u die eventueel

toelichten? Mogen we op korte termijn hieromtrent initiatieven verwachten? Ik denk namelijk dat de zaak heel pertinent is en dat het budgettair toch wel verantwoord is om daar de nodige aandacht aan te schenken.

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Zelf heb ik dit thema al een aantal keren aangesneden. 1 op 20 Vlamingen lijdt aan diabetes: dat is een zeer groot aantal. En vooral: meer dan de helft van de mensen die aan diabetes type 2 lijden, beseft dat nog niet. Zo verwonderlijk is dat niet, omdat het 7 jaar duurt vooraleer de eerste symptomen zichtbaar zijn. We moeten inderdaad energie en middelen investeren in preventie en in vroege detectie.

Ik denk dat het Vlaams Instituut voor Gezondheids promotie (VIG) op dat vlak al zeer goede inspanningen levert. De Vlaamse overheid maakt dus al middelen vrij. Een aantal maanden geleden heeft het VIG de gezondheidstest gelanceerd, ik heb begrepen dat het een zeer groot succes is. Die test draagt bij tot sensibilisering en daar zit het grote probleem volgens mij.

We hebben de afgelopen dagen nog in de kranten kunnen lezen dat meer dan 60 procent van de Vlamingen overgewicht heeft en ook daar zit het probleem. Uit Amerikaanse cijfers, die ik al herhaaldelijk heb aangehaald, blijkt namelijk dat er een heel duidelijke link bestaat tussen obesitas en diabetes. Ongeveer 15 tot 20 jaar geleden leed in Amerika 5 tot 10 procent van de mensen aan obesitas en bijgevolg in sommige gevallen aan diabetes. Dat cijfer is gestegen tot 20 à 25 procent. De middelen die de Amerikaanse overheid moet vrijmaken voor ziektes of ingrepen ten gevolge van diabetes, bedragen nu al 1 dollar voor elke 5 die worden uitgegeven.

Het is dus inderdaad een gigantische tijdbom, niet alleen financieel en maatschappelijk, maar ook privé. Als we kunnen vermijden dat iemand zijn voet moet laten amputeren, dan moeten we dat inderdaad doen. Belangrijk is echter vooral een sensibilisering, een mentaliteitswijziging. We moeten mensen er zo vroeg mogelijk attent op maken dat onze manier van eten en leven vandaag de dag niet echt bevorderlijk is. Uit studies blijkt dat een gewichtsverlies van 10 procent het risico op diabetes vermindert met 50 procent. Dat zijn boodschappen die we niet genoeg kunnen meegeven, in een poging om een gezamenlijke mentaliteitswijziging te krijgen.

Ik wil nogmaals herhalen dat de inspanningen niet alleen moeten uitgaan van minister Vervotte, maar dat we ook de domeinen Onderwijs en Sport hierbij moeten betrekken. Ik hoop dat we op Vlaams niveau de

handen in elkaar kunnen slaan. Er worden namelijk wel veel goede initiatieven op poten gezet, zoals de week van de gezonde voeding en sport op de scholen, maar we moeten die volgens mij inpassen in een zeer groot herkenbaar geheel, zodat de boodschap voor iedereen duidelijk is.

Minister Demotte heeft blijkbaar ook door dat op het vlak van preventie inspanningen moeten worden geleverd. Ik dacht dat preventie een Vlaamse bevoegdheid is, maar ik kan me natuurlijk altijd vergissen. Mevrouw de minister, is de communicatie ditmaal omgekeerd verlopen? Heeft minister Demotte ditmaal contact met u opgenomen in verband met de campagne over gezonde voeding die hij heeft gelanceerd?

De voorzitter: De heer Tack heeft het woord.

De heer Erik Tack: Mijnheer de voorzitter, diabetes is bijzonder belangrijk. Dit probleem lijkt als een sneeuwbal op ons af te komen. Aangezien gewichtsbeheersing, sport en voeding bijzonder belangrijk zijn, ben ik blij dat mevrouw Hermans deze vraag om uitleg heeft gesteld.

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Mijnheer de voorzitter, eind vorige legislatuur heeft het Vlaams Parlement het decreet betreffende de preventieve gezondheidszorg goedgekeurd. Dit decreet is nog niet ten uitvoer gebracht. Ik denk dat de uitvoeringsbesluiten nog niet zijn opgesteld. Tijdens de bespreking van het ontwerp van decreet heb ik op een element van de toepassing gewezen. De tekst vermeldt de partnerorganisaties die op dit vlak een rol moeten spelen. Ik denk hierbij niet alleen aan partnerorganisaties als het VIG en de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (VAD), die een intensieve rol in het beleid spelen. Gezien de discussie die toen is gevoerd en de intenties die de decreetgever toen heeft geuit, lijkt de Vlaamse Diabetes Vereniging (VDV) ook aan de definitie van partnerorganisatie te beantwoorden.

Mevrouw de minister, ik heb een heel punctuele vraag over de uitvoering van dit decreet. Hoe staat het met de VDV als partnerorganisatie? Kan de VDV hiervoor in aanmerking komen? De VDV is een ledenvereniging en beschikt over heel wat techniciteit en knowhow. De VDV kan een belangrijke rol spelen in de sensibilisering en onze deskundigheid bevorderen. Welke plaats heeft deze vereniging in het beleid?

Volgens mij sluiten de opmerkingen over minister Demotte aan bij de vraag om uitleg die mevrouw Stevens over dit onderwerp heeft ingediend. Ik zal mijn

commentaar op en vragen over de Vlaamse betrokkenheid bij zijn campagne pas bij de behandeling van die vraag om uitleg naar voren brengen.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Mijnheer de voorzitter, wat het beleid ten aanzien van diabetes betreft, volg ik het position statement over screening en preventie van type 2 diabetes van de Vlaamse Diabetes Vereniging.

Dit statement zegt dat de preventieve aanpak van type 2 diabetes in het breder geheel van het cardiovasculair risico moet worden ingesloten. Het gaat hier om het metabool syndroom, ook wel eens het 'syndroom X' genoemd. Dit syndroom wordt gekenmerkt door het samengaan van de beginnende kenmerken van diabetes en andere risicofactoren, zoals een hoge bloeddruk en een hoog cholesterolpeil. Het gaat hier om een continuüm. De impact op cardiovasculaire verwickelingen begint al bij de eerste stadia, nog voor de diagnose met type 2 diabetes.

De VDV wijst op het belang van preventie op drie niveaus. Het eerste niveau is de preventie door middel van algemene maatregelen ten aanzien van de bevolking. Er zullen acties komen ter preventie van het metabool syndroom. Ik zal hier straks even op terugkomen. Het tweede niveau is de preventie gericht op personen met een bestaand hoog risico. Het beleid focust vooral op deze mensen. Het is de bedoeling diabetes te voorkomen of vroeg te detecteren. Het derde niveau is de preventie van door diabetes veroorzaakte verwickelingen. Op dit niveau is het de bedoeling diabetes vroegtijdig te diagnosticeren en correct te behandelen. Dit laatste valt onder de federale bevoegdheden. De Vlaamse overheid heeft een grote impact op de eerste twee preventieniveaus. Op het derde niveau hebben we wat minder impact.

Wat het voorkomen van het metabool syndroom en de preventie door middel van algemene maatregelen ten aanzien van de bevolking betreft, verwijs ik naar het permanent Vlaams beleid met betrekking tot gezonde voeding en beweging. Het VIG en de LOGO's hebben de opdracht hier concreet gestalte aan te geven. Gezonde voeding is een Vlaamse gezondheidsdoelstelling. Deze doelstelling is uitgebreid en omvat nu ook beweging. Dit zal tijdens een gezondheidsconferentie worden geformaliseerd. De preventie van de cardiovasculaire risico's en van obesitas is versterkt door middel van een nieuw convenant dat we met Domus Medica, de vroegere Wetenschappelijke Vereniging van Vlaamse Huisartsen, hebben afgesloten. Een specifiek onderdeel van dat convenant is aan de preventie van cardiovasculaire risico's en van obesitas gewijd. Ik

heb tevens een overleg- en expertisegroep samengesteld om de start van de gezondheidsconferentie in 2008 voor te bereiden. Tijdens deze gezondheidsconferentie zal de Vlaamse gezondheidsdoelstelling worden geactualiseerd.

Wat de vroege detectie van type 2 diabetes betreft, zijn de meeste wetenschappers het erover eens dat een systematische diabetesscreening momenteel nog niet aan de orde is. Voor we een algemene diabetesscreening in Vlaanderen promoten, moet de efficiëntie van een dergelijke screening verder worden onderzocht. Het is belangrijk dat personen met een verhoogd risico of met beginnende symptomen hun huisarts zo vroeg mogelijk voor advies en behandeling raadplegen. Om die reden is de versterking van de opdracht aangaande het opsporen van gemeenschappelijke risicofactoren in het convenant met Domus Medica opgenomen. Een vroegtijdige interventie voorkomt of vertraagt de verdere ontwikkeling van de aandoening of van haar verwickelingen. In een aantal gevallen kan een ingreep in het voedingspatroon en een toename van de beweging volstaan om verdere verwickelingen te vermijden.

Mevrouw Hermans heeft het daarnet ook over een specifieke informatiecampagne over diabetes gehad. Ik leg een aantal klemtonen in mijn preventiebeleid. Informatie en sensibilisering zijn heel belangrijk. We proberen hiervoor vooral met onze partnerorganisaties samen te werken. Zij voeren campagnes en verspreiden informatie, zoals de actieve gezondheidsdriehoek. Mijn beleid is er tevens op gericht de onderliggende problemen, met name de risicoverhogende leefgewoonten, op een positieve en ondersteunende wijze aan te pakken. Een gezonde voeding en voldoende beweging hebben op verschillende domeinen een gunstig effect. Ze kunnen diabetes helpen voorkomen, beginnende diabetes terugdringen, overgewicht voorkomen of verminderen en hart- en vaatziekten bestrijden en voorkomen. Bij bepaalde kankers kunnen gezonde voeding en voldoende beweging een gunstig effect hebben. Ze kunnen tevens een gunstige invloed op de geestelijke gezondheid uitoefenen. Tegelijkertijd mogen we de sociale factoren niet uit het oog verliezen. Wie zich mentaal goed voelt, een goed zelfbeeld heeft en over goede sociale vaardigheden beschikt, kan beter tegen risicoverhogende leefgewoonten beschermd blijven. Dit verband wordt door alle sociologische studies ter zake aangetoond.

We trachten het beleid wat open te trekken. We willen de partnerorganisaties meer bij de verspreiding van informatie en bij de sensibilisering betrekken. Ten gevolge van het met Domus Medica afgesloten convenant vormen de huisartsen onze partners op het vlak van preventie. We trachten in te spelen op de zogenaamde onderliggende problemen, de risicoverhogende leefgewoonten. We willen de beschermende invloed van leefge-

woonten versterken. Het gaat hier om een bijkomende invalshoek in het preventiebeleid. Dit geldt niet enkel voor diabetes. We kiezen niet voor een categoriale aanpak. Veel mensen kampen immers met meerdere problemen. We moeten met deze situatie rekening houden. Een multidisciplinaire aanpak is heel belangrijk. We moeten de zaken in hun geheel benaderen. Indien we te ziektespecifiek zouden werken, zouden bepaalde factoren misschien te weinig aan bod komen.

In 2005 hebben we de voedingsdriehoek geactualiseerd. De actieve voedingsdriehoek is met veel succes op line geplaatst. We hebben een intentieverklaring opgesteld. Hieruit blijkt dat we een echt beleid in de scholen willen voeren. Zoals hier al eerder is verklaard, volstaat het niet een aantal ad-hocinitiatieven te nemen. We moeten een beleid voeren. Al onze verschillende partners moeten hierin hun rol kunnen vervullen. De scholen vormen uiteraard een belangrijke partner. Obesitas is een van de elementen die expliciet in het gezondheidsbeleid van de scholen zijn opgenomen. De komende gezondheidsconferentie zal in dit verband verdere richtlijnen opstellen.

Ik zal kort op de opmerkingen over de Vlaamse bevoegdheid ingaan. Zoals daarnet is opgemerkt, horen die opmerkingen in feite thuis in de behandeling van de vraag om uitleg van mevrouw Stevens. Zodra deze vraag om uitleg hier wordt behandeld, zal ik een uitgebreider antwoord geven.

Het preventiebeleid heeft drie pijlers. De federale overheid heeft op dit vlak bevoegdheden. De federale overheid is duidelijk bevoegd voor de preventie van verwickelingen van diabetes door middel van een vroegtijdige diagnose en een correcte behandeling. Ik kan enkel vaststellen dat minister Demotte zijn eigen bevoegdheden niet ten volle benut. Hij snijdt wel graag onderwerpen aan waarvoor hij niet bevoegd is. Ik vind dit meer dan betreurenswaardig. Er is immers nood aan doelgerichte en efficiënte acties. We zouden een complementair, coherent en liefst ook geïntegreerd beleid moeten kunnen voeren.

Dat is dus niet het geval bij het Nationaal Actieplan inzake Voeding. Ik zal daar vandaag niet te diep op ingaan. Het plan is in elk geval niet goedgekeurd door de Vlaamse Gemeenschap. Het gaat om een eenzijdig initiatief van de federale overheid. Het komt niet tegemoet aan wat onze experts zeggen over de meest recente ontwikkelingen. We betreuren dan ook dat er geen onderbouwde inspanningen worden geleverd. De initiatieven behoren zelfs niet tot de bevoegdheid van de federale overheid. We hebben deze zaak al meermaals, ook schriftelijk, aangekaart. We betreuren dat we zo

moeten samenwerken. We zouden onze krachten juist moeten bundelen.

Als we het preventiedecreet willen uitvoeren, moeten we ons uiteraard richten tot de partnerorganisaties en organisaties met terreinwerking. We hebben op dit moment nog niet gedefinieerd wat een partnerorganisatie of een organisatie met terreinwerking precies is. Van zodra we die bepaling hebben opgesteld, zullen we meteen weten wie eraan voldoet. Uiteraard kunnen we niet naast de Vlaamse Diabetes Vereniging kijken. In de eerste helft van 2007 verwachten we dat daarover meer duidelijkheid zal bestaan.

De voorzitter: Mevrouw Hermans heeft het woord.

Mevrouw Margriet Hermans: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Zoals ik al vermoedde, wordt er heel wat gedaan. Het is goed dat u overleg pleegt met de verschillende partners.

Het is echter spijtig dat de experts die u omringen screening niet als een prioriteit beschouwen. Ik begrijp hun argumenten. Bij borstkanker ligt de zaak toch wel anders.

Minister Inge Vervotte: Ik wil daar geen misverstand over laten bestaan. Vandaag is men het er in de wetenschap nog niet over eens of er moet worden overgegaan tot een algemene screening. Misschien zal later blijken dat dit wel nodig is. Op dit moment wordt wel gezegd dat er moet gescreend worden als er grote risico's zijn. Dat doen we trouwens ook bij de borstkankerscreening.

Mevrouw Margriet Hermans: Dat klopt. Ik hoop dat u dat systeem volgt. Ik hoor dat u ook de jonge mensen sensibiliseert. Dat is natuurlijk nodig. Type 2 manifesteert zich echter meestal vanaf dertig jaar. Dat is eerder dan vroeger het geval was. We moeten preventieve maatregelen nemen. Gezonde voeding en sport horen daarbij. Het vaststellen van het risico blijft echter heel belangrijk.

De heer Erik Tack: Mevrouw de minister, uit uw antwoord maak ik op dat u een langetermijnbeleid voorstaat. Dat is heel belangrijk. Met enkele eenmalige acties betreffende diabetes wordt er immers geen resultaat bereikt. Ik onthoud ook dat u diabetes ruimer beschouwt. Ook daarin hebt u gelijk. Voeding is belangrijk, en niet alleen ter bestrijding van diabetes. Dat geldt ook voor lichaamsbeweging. Uw aanpak ter zake is dus zeer goed.

De heer Tom Dehaene: Werken op lange termijn is inderdaad zeer belangrijk. Toen ik professor Mathieu

vroeg hoe we ervoor kunnen zorgen dat de dertigers en veertigers minder lijden aan diabetes, antwoordde ze me dat we die generatie wel kunnen vergeten. Ze stelde dat we werk moesten maken van een mentaliteitswijziging bij de jongeren.

De heer Luc Martens: Het voordeel daarvan is in elk geval dat ik bepaalde inspanningen niet meer moet leveren. *(Gelach)*

De heer Erik Tack: Bij diabetes wordt dikwijls gedacht aan de te hoge suikerwaarde. Het niet of het te laat behandelen van diabetes wordt echter niet goed ingeschat. Het gaat niet over het cijfer, maar wel over de gevolgen en het cardiovasculair effect, de aantasting van het hart, van de kransslagader, van de hersenslagader, van de nieren. Misschien zouden we daar meer de nadruk op moeten leggen. Het hangt als een zwaard van Damocles boven het hoofd van diabetici als ze niet genoeg aandacht besteden aan de verzorging.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Tom Dehaene tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over kraamzorg

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, twee weken geleden heeft het Expertisecentrum Kraamzorg van Vlaanderen de Week van de Kraamzorg georganiseerd. Het doel was voornamelijk meer aandacht te vragen voor de kraamzorg. Blijkbaar is er een slingerbeweging. Voor WO II gebeurden de meeste bevallingen thuis. Daarna verbleven de kersverse moeders 8 dagen in het ziekenhuis. In de jaren '70 en '80 is het aantal dagen iets verminderd. De cijfers van 2003 tonen aan dat het gemiddelde verblijf in de kraamkliniek 5,6 dagen is.

Steeds meer vrouwen blijven van 0 tot 3 nachten in het ziekenhuis. Ze kunnen – gelukkig – gebruik maken van de kraamzorgdiensten die aan huis komen. 11.000 vrouwen maken jaarlijks gebruik van het kortverblijf. Er zijn zelfs 5000 gezinnen die volledig thuis worden opgevangen. Deze vrouwen bevallen thuis.

Mijn vrouw en ik hebben ondertussen vier bevallingen

achter de rug. Ons werd echter nooit gesuggereerd om van kraamzorg te genieten. Ik kan u garanderen dat we daar de eerste weken nochtans behoefte aan hadden. Kraamzorg kan zeer belangrijk zijn, niet alleen voor de moeder en de baby, maar ook voor de vader en de andere gezinsleden. Een nieuwe baby brengt toch wel wat teweeg in een familie. Een buitenstaander die instaat voor de kraamzorg heeft een meer afstandelijke kijk op de situatie en kan zelfs opvoedingstips geven. Er is dus ook een link naar de opvoedingsondersteuning, waar de laatste tijd zoveel sprake over is.

De kraamzorgdiensten bieden een grote meerwaarde. Terecht vragen ze meer aandacht en publiciteit voor hun diensten. Ze hebben ook vragen in verband met de medische kwaliteitsgarantie voor de verdere uitbouw van de professionele thuiskraamzorg. Ze wensen een erkenning en een label voor de kraamverzorgenden. Ook moet er worden gezorgd voor een eerlijke transfer van de middelen die minder worden uitgegeven in ziekenhuizen omdat de mensen vroeger naar huis gaan. Ik weet dat dit een federale bevoegdheid is. Ik heb al aan een van mijn federale collega's gesuggereerd om die cijfers op te vragen. Ik vermoed dat de Vlaamse vrouwen veel sneller naar huis gaan dan de Waalse.

Mevrouw de minister, mijn vraag is eenvoudig. Hoe kan de Vlaamse overheid meer aandacht vragen en geven aan de diensten voor kraamzorg?

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, de afgelopen jaren hebben we een evolutie gezien op het gebied van de kraamzorg. Eerst was er een versnippering. Zo waren er de zes kraamcentra en daarnaast de diensten voor gezinszorg. Daarna werd gezorgd voor een integratie binnen de diensten voor gezinszorg. Bij de overdracht van de activiteiten werd ook gesteld dat er geen uren mochten verloren gaan. We hebben nu in elke Vlaamse provincie een expertisecentrum Kraamzorg. We hebben de ervaring die we in het verleden hebben opgedaan met kraamzorg aan huis vertaald naar informatieoverdracht aan het brede publiek. Ik denk daarbij aan de alleenstaande ouders, de moeders die pas bevallen zijn en hun omgeving, de professionele hulpverleners en de betrokken overheden. Ze kunnen allemaal informatie krijgen over zwangerschap, bevalling, kraamperiode en kraamzorg.

Er is ook een heel nauwe samenwerking met Kind en Gezin, wat cruciaal is. De expertisecentra hebben ook een signaalfunctie naar de overheden. Het is belangrijk dat we hun aanbevelingen vernemen. Knelpunten en ontwikkelingen worden door die centra opgevolgd en gecommuniceerd aan de betrokken overheden en in het

bijzonder aan Kind en Gezin. Naast het verstrekken van informatie en de signaalfunctie naar de overheden, organiseren de expertisecentra zelf infosessies of pre- en postnatale cursussen.

Bijkomend verdelen de expertisecentra de lijsten van de diensten voor gezinszorg. De eigenlijke kraamhulp wordt immers door de erkende diensten voor gezinszorg verleend. De informatie moet dan ook worden verspreid via de expertisecentra, zodat de mensen weten waar ze terecht kunnen als ze kraamzorg willen aanvragen.

Ook de ziekenhuizen organiseren dergelijke infosessies of prenatale cursussen waar de ouders onder andere op de hoogte gebracht worden van de mogelijkheid om kraamzorg aan te vragen. Die infosessies verlopen bijna allemaal in samenwerking met Kind en Gezin, en er wordt uitdrukkelijk ingegaan op de mogelijkheden van kraamzorg. Kraamzorg wordt immers het best tijdig aangevraagd, al bij een zwangerschapsduur van zes maanden. De mogelijkheid blijft wel bestaan om ad hoc hulp aan te vragen. Om organisatorische redenen is het belangrijk dat de vraag vroeg wordt gesteld zodat de gezinsdiensten daarmee rekening kunnen houden in hun planning.

De kraamverzorgenden verlenen vooral niet-medische hulp aan huis zoals lichaamsverzorgende hulp aan moeder en kind, huishoudelijke hulp en psychosociale hulp. Door een aantal taken in het gezin over te nemen wordt de draagkracht van het gezin groter. De gezins-hulp is gefocust op de eerste drie levensjaren omdat het belangrijk is om dan bij de gezinnen te zijn.

De subsidiëring van die kraamzorg is volledig dezelfde als de subsidiëring van andere vormen van gezinszorg. Onder andere de financiële situatie wordt in ogenschouw genomen. Als de Vlaamse Regering beslist tot een uitbreidingsbeleid, betekent dit dat bij de jaarlijkse uitbreiding van het urencontingent, de diensten voor gezinszorg de kans krijgen om de kraamzorg verder uit te breiden.

Hoeveel de kraamzorg aan het gezin zal kosten, wordt vooraf berekend. Dit bedrag is onder andere afhankelijk van het aantal kinderen ten laste. Naast de zorgen door de kraamverzorgende kan ook de vroedvrouw een belangrijke rol spelen in de postpartumzorg. Zij draagt, al dan niet in samenwerking met de huisarts, de medische verantwoordelijkheid voor moeder en baby. Het is mogelijk elke dag een vroedvrouw op huisbezoek te krijgen, bijvoorbeeld voor het begeleiden van de borstvoeding.

De tarieven van de vroedvrouwen zijn bepaald door het

Riziv. Het ziekenfonds voorziet tevens in een tussenkomst. Voor verre verplaatsingen wordt eventueel een kilometervergoeding gevraagd aan het gezin. Ook de kosten worden door sommige hospitalisatieverzekeringen vergoed.

Bovendien wil ik ook wijzen op een audit in de ziekenhuizen. In het kader van de erkenningsprocedure worden de ziekenhuizen vijfjaarlijks bezocht door een auditteam van de Vlaamse Gemeenschap. Het aspect van de eerstelijnszorg komt tijdens deze audit onder andere tijdens het bezoek aan de materniteit ter sprake. Het zorgcontinuüm, het aanbod en de eerstelijnszorg worden daarin nagegaan.

Over de klinische paden zijn we in overleg met de federale regering. Het is belangrijk dat dat gebeurt in samenwerking met de expertisecentra en de diensten voor gezinszorg, zodat het kan worden opgenomen in het beleid.

Inzake kraamzorg gebeurt er dus heel wat. Mijnheer Dehaene, het is wel terecht dat u de aandacht vestigt op de informatieverspreiding. Het is heel belangrijk dat de mensen weten dat die hulp bestaat. De ziekenhuizen, de diensten zelf en de expertisecentra leveren daartoe inspanningen. Dat betekent echter niet dat iedereen op de hoogte is. Er zullen altijd mensen zijn die niet op de hoogte zijn. Dit moet dus een blijvend aandachtspunt zijn voor het beleid.

De grens basis-kwaliteitsgarantie wordt inderdaad bereikt indien de bespaarde ligdagen in de ziekenhuizen niet omgezet worden in financiële middelen voor een kwalitatief vervangend zorgaanbod in de thuissituatie. Daar zijn we het volledig mee eens. In de communautaire besprekingen hierover is het belangrijk dat gemeenschappen die inspanningen leveren, ook worden belond.

De kraamzorg maakt een belangrijk deel uit van ons beleid om de draagkracht van de gezinnen te versterken. De bekendmaking en de uitbreiding zijn grote aandachtspunten. We zijn zeker bereid om de aanbevelingen ernstig te nemen, ook in het overleg met de federale regering.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het tewerkstellen van familieleden als assistent in het kader van het persoonsgebonden assistentiebudget (PAB)

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mevrouw de minister, we vernemen via de vzw Werkgroep Thuisverzorgers dat u de combinatie van PAB en mantelzorg zou willen beperken tot een derde. Dit wil zeggen dat maximum een derde van het budget mag worden besteed om een mantelzorger te werk te stellen als persoonlijk assistent. Daarmee zou u regelrecht ingaan tegen de wil van de wetgever die tijdens de vorige legislatuur uitdrukkelijk de wens heeft geformuleerd dat personen met een handicap volledig zelfstandig hun assistent konden aanduiden, ook een familielid. Daarbij werd zeer specifiek gedacht aan de mensen die ondertussen al jarenlang de rol van assistent vervullen zonder daarvoor te worden vergoed en aan de kinderen voor wie ouders hun carrière hebben opgegeven om als assistent op te treden.

Ook de vzw Werkgroep Thuisverzorgers verzet zich tegen een mogelijke inperking. Het zou een slecht signaal zijn van het beleid om die maatregelen te nemen. Wat moeten de mensen doen die de zorg voor hun naaste opnemen? Moeten ze die uitbesteden aan derden? Moeten ze hun naaste laten opnemen in een voorziening, terwijl we worden geconfronteerd met ellenlange wachtlijsten voor opnames in voorzieningen? Zorg verlenen is niet alleen een roeping.

Mevrouw de minister, acht u een beperking van de tewerkstelling van mantelzorgers als assistent in het kader van het persoonlijke-assistentiebudget wenselijk? Zo ja, waarom? Wat is de verklaring van een mogelijke beperking ten aanzien van mantelzorgers die reeds voor het bestaan van het persoonsgebonden budget hun professioneel leven hebben opgegeven om zich te wijden aan hun familielid met een handicap en daarvoor als assistent voor het eerst werden verlood? Hoe ziet u de situatie van kinderen van wie de vader of moeder persoonlijk assistent is?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mevrouw de minister, u hebt tijdens de begrotingsbesprekingen gezegd dat u over de genoemde maatregelen wilt nadenken en dat u daarover met de sectoren wilt praten. Ik krijg echter een signaal uit de sector dat u toch al hebt beslist om enke-

le van die maatregelen in te voeren. Ik krijg daarover graag duidelijkheid.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Er is nog geen beslissing genomen. Voor een aantal wijzigingen van het PAB wil ik niet wachten tot alle wijzigingen gekend zijn. Ik engageer me om gesprekken te voeren en ik wil de mogelijkheden tot wijziging nagaan. We moeten de doos van Pandora af en toe openen. Dat houdt ons scherp in de discussie over de verdere ontwikkelingen.

Een van de redenen waarom we het nuttig en zinvol vonden om over de kwestie te debatteren, is dat we een aantal bekommernissen hebben over het inzetten van het PAB. De PAB-basisfilosofie is het verlenen van meer autonomie aan de budgethouder en hem de kans geven zelf zijn assistentie te organiseren. In bepaalde situaties kan het inschakelen van mantelzorgers de autonomie van de persoon met een handicap eerder beknotten. Bij de PAB-aanvragen stellen we vast dat het element autonomie bijna volledig is verdwenen. We moeten daarover eerlijk debatteren in dit parlement.

Een andere bekommernis is dat een groot aantal personen een PAB aanvraagt om de mantelzorger te ontlasten. De Vlaamse Regering wil initiatieven nemen om de mantelzorgers te ontlasten. De vraag is natuurlijk of dat via een volledig PAB moet gebeuren. We vragen ons af of het wel aangewezen is om dat aspect op te nemen in de filosofie over de verdere PAB-ontwikkelingen.

We zijn van mening dat door het toekennen van een PAB een situatie concreet moet veranderen voor een persoon met een handicap. Hij moet er kwalitatief beter van worden. Een PAB dient niet om een bestaande situatie te financieren. Er moet wel degelijk iets veranderen. Er moet meer kwaliteit en/of kwantiteit komen door het PAB. Dat aspect moet worden bewaakt, omdat er zoveel vraag en behoefte is.

Er is nog een ander knelpunt. Ik wil dat niet onder stoelen of banken steken. Het gaat trouwens weer over een federale aangelegenheid op het niveau van de arbeidsreglementering en de juridische constructies. Vandaag is daarover onvoldoende duidelijkheid gecreëerd. Er zijn echter ook nog geen problemen. Bij verdere evoluties zullen we dat aspect nochtans goed in het oog moeten houden. We moeten eventueel al anticiperen op mogelijke problemen naar aanleiding van verdere evoluties in verband met het PAB.

Deze reeks van bedenkingen hebben we geformuleerd. We hebben tegen een aantal partners gezegd dat het

redenen zijn om de debatten te openen. We moeten daar met een open geest over kunnen discussiëren. Ik besef dat de discussie heel moeilijk zal zijn. We zullen dus moeten zorgen voor voldoende overleg met alle betrokken partijen, zodat iedereen de filosofie goed kent.

We moeten telkens de moed hebben om ook aan de mensen zelf duidelijk te maken wat de PAB-filosofie inhoudt. Wanneer we zien hoe mensen vandaag invulling geven aan het PAB en wat de inhoud is van bepaalde petities, dan denk ik dat we soms ver zijn verwijderd van de oorspronkelijke bedoeling van een PAB.

Het beleid moet voor voldoende duidelijkheid zorgen. Indien nodig, moet een en ander reglementair worden bepaald. We zullen daarover dus nog debatteren. Ik weet alleen niet goed hoe ik dat debat moet inleiden. We mogen er ook niet te lang mee wachten. Misschien kunnen we daarover eens nadenken bij de regeling van de werkzaamheden.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh t heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh t: Mevrouw de minister, ik heb begrip voor een aantal elementen die u aanhaalt. De kwestie is echter veel te moeilijk en te emotioneel om in zwart-wit te denken en te bepalen wat kan en wat niet kan. Daarom blijf ik pleiten voor het waarborgen van de vrije keuze. Als de persoon met een handicap tevreden is over de mantelzorger, moeten we in de mogelijkheid blijven voorzien om het persoonsgebonden budget daaraan toe te kennen. Dat dit kwaliteitsvol moet gebeuren, is evident. Iedereen is het daarover eens. Ik heb ook niet meteen een antwoord op de vraag hoe dit moet worden gecontroleerd en of dit dan een meerwaarde biedt. Ik vind het echter een stap te ver om te zeggen dat mantelzorgers geen kwaliteitsvolle zorg aanbieden. Er werd immers gezegd dat dit budget een garantie moet bieden dat de betrokkene een kwaliteitsvolle zorg krijgt.

Minister Inge Vervotte: Ik ben steeds de eerste geweest in deze commissie om te stellen dat het nooit de verantwoordelijkheid mag zijn van een mantelzorger om 24 uur op 24 en 7 dagen op 7 voor mensen te zorgen. Daarom discussiëren we bijvoorbeeld ook over percentages. Het is dus belangrijk dat de overheid mantelzorgers ondersteunt. De overheid mag helemaal niet verwachten dat familieleden bijvoorbeeld de zorg voor hun kind met een handicap volledig op zich nemen.

Wat we echter soms ook zien, is dat mensen bewust kiezen voor het op zich nemen van die zorgtaak. Daar-

bij wordt gebruik gemaakt van de bestaande mogelijkheid een PAB aan te vragen, terwijl er in de werkelijkheid helemaal niets verandert in de situatie van de persoon met een handicap. Dat is een belangrijke keuze die daar wordt gemaakt. Uiteraard moeten we mantelzorgers ondersteunen, maar dat moet op de best mogelijke wijze gebeuren. Het uitgangspunt van een PAB is dat dit personen in staat stelt autonoom mensen in te zetten. Dat moeten we bewaken.

Ik ben bereid te bekijken hoe we de mantelzorgers kunnen ondersteunen, ook financieel. Het kan echter ook niet dat er een situatie ontstaat waarbij iemand die volledig zorgt voor een persoon, dan toch een PAB aanvraagt, omdat hij zich tekortgedaan voelt, daar anderen wel die financiële steun krijgen. Dat zal een enorme weerslag hebben in de toekomst, waardoor het nog moeilijker zal zijn te voldoen aan al die behoeften die er dan zeker zullen zijn. We moeten er ons van bewust zijn dat heel wat mensen, vooral van de oudere generatie, vandaag bijna volledig zorgen voor hun zoon of dochter met een handicap. Ik zeg niet dat dit de wenselijke situatie is. Dat zult u me niet horen beweren. We willen al het mogelijke doen om die mensen te ondersteunen. We willen hen zelfs vanuit de residentiële zorg gaan ondersteunen. We willen voor een gediversifieerd aanbod zorgen. Tegelijk willen we ondersteunen aan huis. We willen de mantelzorgers ondersteunen.

Dat andere aspect moeten we echter ook durven bewaken. Daarom hebben we het debat geopend. Het achterliggende concept is dat de budgethouder autonoom beslist hoe hij het budget besteedt. Dan zouden we bijvoorbeeld kunnen bepalen dat hij 50 percent van dat budget kan besteden aan de ondersteuning van de mantelzorger, en dat de overige 50 percent kan worden besteed aan professionele ondersteuning. Dan kunnen we erover waken dat de situatie van de persoon met een handicap erop verbetert ten opzichte van de voorgaande situatie, toen hij niet genoot van een PAB en hij werd verzorgd door zijn familie. Het is een moeilijke discussie. Ik denk evenwel dat het doel van de ondersteuning van een mantelzorger verschilt van het doel van het PAB. Het PAB moet een persoon toestaan om zelf zijn budget te beheren en zelf hulpverleners in te schakelen. Dat ligt anders voor de ondersteuning van mantelzorgers.

De heer Bart Caron: De minister lokt een discussie uit, maar ik ga er nu niet op in. Neem de discussie over de aanwending van dienstencheques voor kinderopvang of de discussie over de verhouding tussen collectieve en individuele vormen van hulpverlening en bijstand. We moeten daarop doordenken, en nagaan of we dat in alle maatschappelijke sectoren willen realiseren.

Minister Inge Vervotte: Het systeem van het PAB

geeft daar een duidelijk antwoord op. De hulpverlening is gediversifieerd.

De heer Bart Caron: Ik heb een concrete vraag over het besluit waaraan u werkt. U hebt natuurlijk het volste recht om maatregelen te treffen. Zijn er nu al zaken die u als een prioriteit opvat? Ik ontvang tegenstrijdige signalen. Ik zou daarover graag met u het debat voeren. U neemt natuurlijk de beslissingen die u denkt te moeten nemen. Maar wat is de toestand nu?

Minister Inge Vervotte: De discussie over de verhouding tussen de mantelzorg en het PAB-systeem kan inzichten opleveren om het uitbreidingsbeleid verder vorm te geven.

De voorzitter: Ik stel voor dat we in de regeling der werkzaamheden van de commissie bekijken hoe we dat aanpakken.

Het incident is gesloten.
